

مددکار

اخلاق حرفه‌ای در مددکاری اجتماعی

با موضوعات :

مددکاری اجتماعی و اخلاق حرفه‌ای

مروری بر کتاب ارزش‌ها و اخلاقیات در مددکاری
اجتماعی (Values and Ethics in Social Work)

نقش مددکاران اجتماعی در حوزه پناهندگی

گزارش برگزاری مدرسه تابستانی مددکاری اجتماعی
(آشنایی با زمینه‌های شغلی)

دو ماهنامه مددکاری اجتماعی - شماره چهارم - مهر و آبان ۱۴۰۲

انجمن علمی - دانشجویی مددکاری اجتماعی
موسسه آموزش عالی حکمت رضوی

موسسه آموزش عالی حکمت رضوی

صاحب امتیاز: انجمن علمی مددکاری اجتماعی موسسه

آموزش عالی حکمت رضوی

استاد راهنما: دکتر داوود نادمی

سردبیر: امیرعلی حسن زاده

دبیر سرویس: رضوانه میرزایی

طراحی جلد و صفحه آرایی: ریحانه کاویانی

هیئت تحریریه:

دکتر فاطمه جعفری

ندا شعیبی

بتینا راثی

عفت محمدی

امیر جواد پیرزاده

امیرعلی حسن زاده

آمنه رئیسی

رضوان میرزایی

فهرست مطالب:

- ۲ ..... سرمقاله
- ۳ ..... مددکاری اجتماعی و اخلاق حرفه ای
- ۱۱ ..... اخلاق حرفه ای در مددکاری اجتماعی
- ۱۹ ..... مروری بر کتاب "ارزش‌ها و اخلاقیات در مددکاری اجتماعی"

بحث ویژه

- ۲۳ ..... نقش مددکاران اجتماعی در حوزه پناهندگی

گزارش

- ۲۸ ..... گزارش برگزاری "مدرسه تابستانی مددکاری اجتماعی"

سر مقاله

ما در جامعه ای زندگی می کنیم که سازمانها و نهادها شاکله روابط اجتماعی ما است و اخلاق حرفه ای اهمیت بسیار بالایی دارد و سازمانها از آن به عنوان یک مزیت رقابتی استفاده می کنند. در سالهای اخیر توجه مسئولین سازمانها و مؤسسات مختلف تحت تأثیر ابعاد اخلاق حرفه ای با هدف ارتقاء کیفیت خدمات شان قرار گرفته است.

هیچ نهاد یا حرفه ای بدون اخلاق که نشانگر مرزهای سلوک و رفتار بهنجار است، قادر به ادامه حیات نیست. به طوری که در سازمانهای خدمات اجتماعی کانادا از سال ۱۹۲۰ میلادی، آموزش تصمیم سازی و سیاست گذاری با توجه به اخلاق حرفه ای و اخلاقی سازمانی پیگیری شده است. بر طبق مطالعات صورت گرفته، اخلاق حرفه ای تأثیر مستقیم در بنیاد اقدامات مددکاری اجتماعی در ارائه خدمات اجتماعی دارد.

فدراسیون بین المللی مددکاری اجتماعی (IFSW) بر ارزش هایی همچون عدالت اجتماعی، حقوق بشر، مسئولیت جمعی و احترام به تنوع و گوناگونی انسانها در ابعاد مختلف در تعریف حرفه مددکاری اجتماعی تأکید نموده است که بر این اساس، مددکاران اجتماعی متعهد به تلاش در راستای ارتقاء کیفیت بهزیستی افراد در جوامع هستند که اخلاق حرفه ای مشخص کننده چگونگی حرکت آنان در مسیر است.

به طور کل فعالیت های یک مددکار اجتماعی بر اساس مجموعه ارزش ها، اصول و ضوابط اخلاقی که اخلاق حرفه ای نام دارد، بنا شده است. این معیار، چارچوب عمل شاغلان این حرفه را تعیین می نماید که با مفاهیم حقوق بشر، ارزش های اخلاقی، عدالت و برابری اجتماعی دارد. معیارهایی که بر مبنای تجارب و مبتنی بر ارزش ها و اصول حرفه ای و انسانی بدست آمده اند و به نوعی کاربردپذیر گشته و رعایت آن ها به حرفه مددکاری اجتماعی شأن و شخصیت حرفه بودن اعطا می کند. با توجه به اهمیت نقش مددکاران اجتماعی و مداخلات اجتماعی که در شرایط خاص و گوناگون با هدف ارتقاء سطح رفاه، بهزیستی و سلامت اجتماعی افراد جامعه صورت می گیرد و همچنین، رعایت ارزش ها و اصولی که پایه و اساس اقدامات آن را تشکیل داده است، لزوم پرداختن به این مبحث برای یادآوری به نهادهای مختلف خدمات اجتماعی که بنیاد آن را مددکاران اجتماعی تشکیل می دهند، در این شماره احساس شد. شماره چهارم را با مقاله «مددکاری اجتماعی و اخلاق حرفه ای» سرکار خانم دکتر فاطمه جعفری شروع کرده و همچنین امیرجواد پیرزاده، دانشجوی کارشناسی که در شماره های پیشین نیز مقاله های او منتشر شد، این بار نیز در رابطه با این شماره مقاله جامع و مفیدی به نگارش در آورده است.

در ادامه به مرور و نقد کتاب جامع "Values and Ethics in Social Work" یا «ارزش ها و اخلاقیات در مددکاری اجتماعی» که سه استاد انگلیسی تبار آن را به نگارش در آورده می پردازیم. در «بخش گزارش» نیز به تفسیر کامل گزارش برگزاری "مدرسه تابستانی مددکاری اجتماعی" با موضوع (آشنایی با زمینه های شغلی) که توسط انجمن در تابستان ۱۴۰۲ برگزار گردید، پرداخته شده است. پیشاپیش از نظرات سازنده همه دانشجویان، صاحب نظران، اساتید و همکاری نویسندگان محترم برای مقاله های ارسالی خود به این نشریه، کمال سپاس و قدردانی را داریم.

جهت ارسال پیشنهادات و نظرات خود و همچنین ارتباط با نشریه با آدرس های زیر می توانید در ارتباط باشید:

madadraah@gmail.com

amiralipix@yahoo.com

تلگرام و ایتا: @madadraah

امیرعلی حسن زاده

سردبیر

مددکاری اجتماعی و

اخلاق حرفه‌ای

دکتر فاطمه جعفری*

مددکاری اجتماعی و اخلاق حرفه‌ای

مددکاری اجتماعی رشته‌ای دانش محور و مبتنی بر مهارت‌های پایه است، علاوه بر این یک رکن اساسی دیگر نیز وجود دارد که در صورت پایبندی به آن مددکار اجتماعی می‌تواند مدعی این باشد که در هر حوزه‌ای عملکرد وی حرفه‌ای است این رکن عبارت است از آگاهی و تعهد به ارزش‌ها و مسئولیت‌های اخلاقی در مددکاری اجتماعی. ۵ ارزش بنیادی در مددکاری اجتماعی که تمامی مسئولیت‌ها و کدهای اخلاقی بر اساس آن شکل می‌گیرد عبارتند از:

* ارزش اول: خدمت Service

* ارزش دوم: عدالت اجتماعی Social justice

* ارزش سوم: کرامت و ارزش فرد Dignity and

worth of the individual

* ارزش چهارم: اهمیت و محوریت روابط

انسانی Importance and centrality of human

relationships

* ارزش پنجم: صداقت Integrity

* ارزش ششم: شایستگی

این ارزش‌های بنیادین آرمان‌های کلی هستند که همه متخصصان مددکاری اجتماعی باید آرزوی آن را داشته باشند. این اصول اخلاقی پایه و اساس استانداردهای اخلاقی خاصی را ایجاد می‌کند که مددکاران اجتماعی باید از آنها پیروی کنند.

چه کسی مسئولیت های اخلاقی مددکاری اجتماعی را تدوین می کند؟

انجمن ملی مددکاران اجتماعی (NASW) دستورالعمل های اخلاقی را برای مددکاران اجتماعی تدوین می کند. NASW بزرگترین سازمان عضویت مددکاران اجتماعی حرفه ای در سراسر جهان است. NASW اصول، ارزش ها و استانداردهایی را تعیین می کند که هدایتگر این حرفه است.

استانداردهای اخلاقی مددکاری اجتماعی شامل چه گروه هایی است؟ طبق منشور اخلاقی، مسئولیت های اخلاقی مددکاران اجتماعی به طبقات ذیل تقسیم بندی می شود:

* خدمت گیرندگان

* همکاران

* حرفه

* محل کار

* جامعه بزرگتر

اولین منشور اخلاقی NASW¹ در سال ۱۹۶۰ تدوین و تصویب شد. بعد از این بازبینی هایی به شکل ذیل صورت گرفت:

۱۹۷۹

۱۹۹۰

۱۹۹۳

۱۹۹۶

۱۹۹۹

۲۰۰۸

آخرین ویرایش در آگوست ۲۰۱۷ در آیین نامه اخلاقی NASW صورت گرفت.

در این نوشتار به بخش اول کدها و استانداردهای اخلاقی مددکاری اجتماعی نسبت به مراجعین پرداخته می شود

مسئولیت های اخلاقی مددکاران اجتماعی نسبت به مراجعین

تعهد به مراجعین Commitment to clients

خود تعیین گری Self-determination

رضایت آگاهانه Informed consent

شایستگی / صلاحیت Competence

آگاهی به تنوع فرهنگی Cultural awareness and diversity

دسترسی به اطلاعات Access to records

مددکاران اجتماعی نباید وارد روابط جنسی با خویشاوندان مراجع هم شوند و حتی کسانی دیگر که مددجو با آنها ارتباط نزدیک دارد، این ممکن است باعث آسیب یا استعمار مراجع شود و از سویی باعث می شود که مددجو و مددکار به سختی رابطه حرفه‌ای خود را حفظ کنند.

مددکاران اجتماعی نباید با مراجعین سابق خود نیز وارد رابطه‌ی جنسی شوند.

مددکاران اجتماعی نباید با مراجعینی که مددکار با آن‌ها رابطه‌ی جنسی داشته‌اند، ارتباط بالینی برقرار کنند. این رابطه آسیب‌زا است. و مانع از این می شود که آنها یک رابطه حرفه‌ای مناسب برقرار کنند.

• تماس فیزیکی Physical contact

• آزار جنسی Sexual harassment

مددکاران نباید مددجویان را مورد آزار قرار دهند، مانند:

* درخواست جنسی sexual solicitation

* صحبت‌های جنسی sexual favors

موارد کلامی یا فیزیکی که ماهیت جنسی دارند.

• قطع خدمات Interruption of services

* عدم دسترس پذیری مددجو

* جابه‌جایی مددجو

* بیماری مددجو

* ناتوانی مددجو

* مرگ مددجو

• ارجاع خدمات Referral for services

مددکاران اجتماعی باید اجازه دسترسی معقول به سوابق مربوط با مراجع را بدهند، مددکارانی که نگران هستند اگر مراجعین به اطلاعات دست پیدا کنند باعث سوء تفاهم یا آسیب برای آنها می شود باید به آن‌ها کمک کنند که فهم درستی از این سوابق بدست آورند. مددکاران اجتماعی باید دسترسی مددجو به اطلاعات را محدود یا اولویت بندی کنند، زمانی که دسترسی مددجو به اطلاعات باعث آسیب به آنها می شود.

روابط جنسی sexual relationships

به مددکاران اجتماعی گفته می شود تحت هیچ شرایطی حق ارتباط جنسی با مراجع را ندارند.

• خدمت گیرندگانی که فاقد قدرت تصمیم *Clients who lack decision-making capacity* گیری هستند. وقتی که مددکاران اجتماعی، مددجویانی را که فاقد قدرت تصمیم گیری هستند نمایندگی می کنند باید تمام تلاش خود را برای حفظ منابع آنها انجام دهند.

• زبان تحقیر آمیز *Derogatory language*

مددکاران اجتماعی چه به صورت مثالی و یا کتبی نباید از زبان تحقیر آمیز برای مددجویان استفاده کنند. آنها باید از زبان دقیق و احترام آمیز بر مددجویان استفاده کنند.

• پرداخت هزینه برای خدمات *Payment for services*

پرداخت به خدمات هنگام تعیین هزینهها مددکاران اجتماعی باید مطمئن شوند که هزینهها منصفانه و متناسب با خدمات ارائه شده است. توانایی پرداخت مراجع باید در نظر گرفته شود. مددکاران اجتماعی باید از پذیرش کالا و خدمات به جای پرداخت خودداری کنند.

مددکاران اجتماعی باید اقدامات احتیاطی لازم را برای حفظ محرمانگی قرار دهند، زمانی که اطلاعات به سایر افراد از طریق ذیل ارسال می شود:

کامپیوتر

ایمیل

ماشین فاکس

تلفن

سایر ابزارهای فناوری و الکترونیک

- مددکاران اجتماعی باید اقدامات احتیاطی لازم را برای حفظ محرمانگی در موارد ذیل انجام دهند:

پایان رابطه با مددجو

مرگ یا ناتوانی مددجو

در این زمینه معاملات پایاپای امکان تضاد منافع است. شماره... را بوجود می آورد. مددکاران اجتماعی فقط در موارد محدود میتوانند این کار را انجام دهند. به عنوان مثال زمانی که در جامعه محلی چنین کاری مرسوم است. ارتباط با مددجو مستلزم تنظیم مرزهای مناسب و حساس به فرهنگ است.

راز داری *Privacy and confidentiality*

مددکاران اجتماعی باید از محرمانه بودن اطلاعات مراجعین متوفی خود هم طبق استانداردها حفاظت کنند.

-مددکاران اجتماعی باید از امکانات مکتوب و الکترونیک مراجعین محافظت کنند و مطمئن شوند که در مکان امن نگهداری می شود.

مددکاران اجتماعی باید مراجع را درباره‌ی افشای اطلاعات و پیامدهای احتمالی آن آگاه کند.

مددکاران اجتماعی باید با مراجعین و سایر افراد ذی نفع درباره‌ی رازداری و محدودیت‌های آن صحبت کنند.

آن‌ها باید مواردی را که افشای اطلاعات محرمانه ضرورت پیدا میکند را مطرح کنند. این موضوع در سرتاسر رابطه حرفه‌ای باید اعمال شود

در مواردی که روابط دوگانه یا چندگانه اجتناب ناپذیر است مددکاران اجتماعی باید قدم‌هایی را بردارند که مرزهای روشن، مناسب

و حساس فرهنگی را ترسیم کنند.

روابط دوگانه یا چندگانه زمانی است که مددکار اجتماعی علاوه بر رابطه حرفه‌ای، رابطه‌ای اجتماعی یا سیاسی نیز با مراجعین خود برقرار می‌کند

زمانی که مددکاران اجتماعی به بیش از یک یا دو فرد خدمات ارائه می‌دهند مددکاران باید به آن‌ها توضیح دهند که هر کدام به عنوان یک فرد در نظر گرفته می‌شوند و مددکاران به تعهدات حرفه‌ای خود پایبند هستند.

مددکاران اجتماعی نباید اطلاعات را در اختیار رسانه‌ها قرار دهند.

هنگامی که اطلاعات خصوصی به اشتراک گذاشته می‌شود، استانداردهای محرمانگی اعمال شود.

مددکاران اجتماعی ممکن است اطلاعات محرمانه مددجو را فاش کنند زمانی که ضرورت دارد و این مورد با رضایت معتبر از مددجو یا شخصی که بطور قانونی نماینده مددجو است انجام شود.

زمانی مددکاران اجتماعی اطلاعات را فاش میکنند که پیشگیری از خطر قابل پیش‌بینی و قریب الوقوع به مددجو و سایر افراد وجود دارد.

زمانی که مددکاران اجتماعی وارد بحث تضاد منافع می شوند مانند مددکاری که باید علیه پدری شهادت دهد که کودک آزاری کرده است باید اقدامات مناسب را برای حداقل کردن این تضاد منافع نشان دهد

هنگامی که مددکاران اجتماعی با خانواده‌ها و گروه‌ها کار می کنند باید به دنبال این باشند که طرفین به رازداری متعهد باشد اما باید بگویند که آن‌ها نمیتوانند تعهد طرفین را به رازداری تضمین کنند.

-مددکاران اجتماعی نباید به شخصی سوم اطلاعات را فاش کنند، مگر مددجو اجازه دهد.

-مددکاران اجتماعی نباید اطلاعات را هر جا فاش کنند مگر اینکه از حفظ حریم خصوصی اطمینان داشت.

مددکاران اجتماعی نباید اطلاعات را در مکان‌های عمومی یا نیمه عمومی مطرح کنند مثل اتاق انتظار، سالن، آسانسور، رستوران.
-مددکاران اجتماعی وقتی ملزم میشوند بدون رضایت مراجع اطلاعات را به مراجع قانونی بدهند یا باید این اطلاعات محدود یا مهر و موم شده باشد و به انظار عمومی نرسد.

تضاد منافع Conflicts of interest

-مددکاران اجتماعی باید مراقب تضاد منافع باشند و از آن اجتناب کنند. تضاد منافع در قضاوت بی طرفانه و راه‌های حرفه‌ای تاثیر می گذارد. مددکاران اجتماعی زمانی که تضاد منافع واقعی و یا بالقوه بوجود می آید باید خدمت گیرندگان خود را آگاه کرده و قدم‌های موثر بردارند که این تضاد منافع تا حد ممکن به نفع خدمت گیرنده، حل شود.

در برخی موارد حفظ منافع مددجو ممکن است مستلزم پایان دادن به رابطه‌ی حرفه‌ای باشد.

-مددکاران اجتماعی نباید از روابط حرفه‌ای سواستفاده کرده و از مددجویان برای منافع سیاسی، تجاری، مذهبی و یا فردی استثمار استفاده کنند.

مددکاران اجتماعی نباید وارد روابط دوگانه یا چندگانه با مددجویان یا مددکاران شوند چون احتمال استثمار یا آسیب احتمالی وجود دارد.

زمانی که مددکاران اجتماعی تشخیص می دهند که استانداردهای لازم در زمینه یک حوزه رو به ظهور وجود ندارد مددکاران اجتماعی باید قضاوت‌های حرفه‌ای درست انجام داده و قدم‌های ذیل را بردارند:

آموزش - مناسب - پژوهشی - آموزشی - مشاوره - قضاوت

رضایت آگاهانه

Informed consent

مددکاران باید موضوعات را بر پایه یک رابطه حرفه ای به مراجعین ارائه دهند و برای گرفتن یک رضایت آگاهانه مددکاران باید از زبان روشن و قابل درک استفاده کرده و هدف خدمات را برای مراجع توضیح دهند و نیز محدودیت های موجود، جایگزین های مناسب، حق خدمت گیرنده، بازه زمانی دریافت خدمات و... را برای وی توضیح دهند.

نکته: مددکار اجتماعی حق پرسش کردن را باید به خدمت گیرنده بدهد.

- زمانی که مراجع سواد کافی ندارد و یا با دشواری درک می کند مددکاری اجتماعی باید به طور مستقل و ساده برای آن ها توضیح دهد حتی از یک مراجع دیگر که با زبان مراجع آشناست استفاده کند.

زمانی که مراجعین سطح کمی سواد دارند باید در سطح فهم آن ها گفتگو شده یا از یک فرد سوم استفاده کند.

سخن پایانی

کدهای اخلاقی به مثابه یک چارچوب راهنما برای مددکاران اجتماعی عمل می کنند به ویژه زمانی که مددکاران اجتماعی در فرایند خدمت دهی به مراجع دچار ابهام و معماهای اخلاقی می شوند. از طرفی پایبندی به این اصول یک خودارزیابی برای مددکاران اجتماعی است که به چه میزان عملکرد آن ها حرفه ای و در جهت حفظ منافع فرد خدمت گیرنده است.

اخلاق حرفه ای در مددکاری اجتماعی

امیر جواد پیرزاده*

چکیده

امروزه به دلیل توسعه تکنولوژی و تغییر کردن مفهوم سواد در جوامع گوناگون و همچنین افزایش معضلات و مشکلات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی که حاصل تحولات سریع از قرن بیستم به این طرف می باشد مفاهیم اخلاق حرفه ای پیش از گذشته حائز اهمیت می باشد. مددکاران اجتماعی باید ابتدا تعارضات و مسائل اجتماعی گوناگون را ابتدا برای خود حل و فصل نمایند و سپس به عنوان مددکار اجتماعی راهنما و مشاور صالح و درست کاری برای مددجویان خود باشند.

مفهوم اخلاق حرفه ای، مدت زمانی است که در کشورهای مختلف و در گروههای شغلی و حرف مختلف مورد توجه قرار گرفته و تلاش هایی در جهت تدوین استانداردهای اخلاقی صورت گرفته است و به چگونگی رفتار، ادب و عمل شخص هنگام انجام کار حرفه ای برای افراد و گروه ها می پردازد.

تحقق اهدافی که ذکر شد مستلزم شناخت لازم مددکاران اجتماعی از اخلاق حرفه ای و باور قلبی آن ها به این اصول می باشد؛ تا بتوانند معضلات و مشکلات روانی اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی مراجعین را با استفاده از صداقت، احترام و حفظ کرامت انسانی شناسایی نموده و با همدلی و همدردی که منجر به اعتماد و همکاری مددجو در جهت توانمندسازی اوست حاصل گردد.

در حقیقت، اخلاق حرفه ای، فرایند تفکر عقلانی است که هدف آن تعیین ارزش های سازمان است و دارای بار و ارزش های والایی است که رعایت آنها در رعایت هنجارهای اجتماعی بسیار نقش آفرین است. هر مجموعه‌ی سازمانی دارای کدهای اخلاقی متناسب با ساختار حرفه‌ای خود است. این مقاله به شناسایی هر چه بهتر اخلاق حرفه‌ای و ابعاد گوناگون آن با هدف آگاهی بخشی مخاطبان نشریه مددراه موسسه آموزش عالی حکمت رضوی نگارش شده است تا بتواند گامی در جهت ملموس کردن هر چه بیشتر مفاهیم و کدهای اخلاق حرفه‌ای نه فقط برای مددکاران بلکه برای سایر رشته‌های علوم انسانی و جامعه پیرامون آن باشد.

کلمات کلیدی

مددکار اجتماعی، مددجویان، مراجع، اصول و ارزش های اخلاقی، کدهای اخلاقی، توانمندسازی

مقدمه

اگر بخواهیم از نظر معنا اخلاق حرفه‌ای را تعریف کنیم اخلاق حرفه‌ای عبارت است از مجموعه قوانین اخلاق حرفه‌ای که در وهله اول از ماهیت حرفه یا شغل به دست آمده است (اراسته و جاهد، ۱۳۹۱). این مفهوم، مدت زمانی است که در کشورهای مختلف و در گروه‌های شغلی و حرف مختلف مورد توجه قرار گرفته و تلاش هایی در جهت تدوین و استاندارد های اخلاقی صورت گرفته است و به چگونگی رفتار، ادب و عمل شخص هنگام انجام کار حرفه‌ای می‌پردازد. این کارهایی می‌تواند مشاوره، پژوهش، طبابت و یا هر شغل دیگری باشد. در واقع اخلاق حرفه‌ای مجموعه‌ای از اصول و استانداردهای سلوک بشری است که رفتار افراد و گروه‌ها را تعیین می‌کند. در حقیقت، اخلاق حرفه‌ای، فرایند تفکر عقلانی است که هدف آن تعیین ارزش های سازمان است و دارای بار و ارزش های والایی است که رعایت آنها در رعایت هنجارهای اجتماعی بسیار نقش آفرین است بنابراین اخلاق حرفه‌ای هدفی دارد و هدف از آن، مسئولیت اخلاقی است که فرد در شغل خود دارد. در حرفه مددکاری اجتماعی از ویژگی های اخلاقی یا منش های خاص رفتارها و سلوک شخصی گفتگو می‌شود که آنها را ضرورت و الزام برای پرداختن به فعالیت های مددکاری می‌دانند و غالباً بر این اعتقاد دارند که فقدان یا ضعف این قواعد، موجب ناکامی در ارائه خدمات و حتی وارد شدن آسیب و صدمه های روانی و اجتماعی به مددجویان و افراد دارای مشکلات و معضلات خواهد شد. مددکار اجتماعی باید صلاحیت علمی لازم را داشته باشد و اصول و فنون مددکاری اجتماعی را بداند و گرنه در فرآیند مددکاری اجتماعی دچار مشکل خواهد شد. (سطوتی، ۱۳۹۱)

مددکاری اجتماعی اساساً با انگیزه کمک به مردم توسعه پیدا کرد و در این راه هم بر نیازهایشان و هم بر محیط پیرامونشان تأکید ویژه‌ای دارد و تنها حرفه یاورانه ایست که هم به جنبه‌های درونی وضعیت انسان‌ها (ارزش‌ها، باورها، عواطف و توانایی مردم در حل مسائل‌شان) و هم جنبه‌های بیرونی آن (محل، مدرسه، محیط کار، نظام رفاه اجتماعی و نظام سیاسی‌ای که بر زندگی فرد اثر دارند) توجه می‌کند و در کمک به مددجویان، همواره هر دو جنبه را با هم می‌بیند. (سطوتی، ۱۳۹۱)

صرف نظر از اینکه «مراجع» کیست یا رفتارشان چگونه است باید او را با هر عقیده و ارزش، مذهب، طبقه اجتماعی، سن و سواد پذیرفت؛ چرا که مددکاری اجتماعی یک جریان مستمر یاری‌رسانی است و مراجع به عنوان یک انسان باید تکریم شود.

مددکار اجتماعی باید نقش

خود را به درستی و آشکارا برای مراجعان

و مؤسسه‌ای که در آن کار می‌کند، بیان نماید تا

مجبور نباشد انتظارات مؤسسه را بر اهداف فردی

مراجع ترجیح دهد و در این راستا از روابط بدون

ضوابط پرهیزد. اخلاق حرفه‌ای در حوزه مددکاری

اجتماعی مبتنی بر پنج اصل عمده است.

این اصول به مددکاران اجتماعی کمک می‌کند تا

در چهارچوب اخلاق حرفه‌ای در حوزه‌های درمان،

آموزش، سنجش و ... به فعالیت پردازند. این اصول

عبارتند از:

اصل احترام به شأن و آزادی انسان‌ها: این اصل

اشاره به احترام مددکاران اجتماعی به تمامی انسان

ها صرف نظر از رنگ، نژاد، قومیت، جنسیت،

مذهب و ... دارد.

اصل کرامت انسانی: یکی از مهم‌ترین اصول

اخلاقی ارزش قائل شدن برای کرامت انسانی و

احترام گذاشتن به مراجع و رعایت حقوق و

تکریم جایگاه او به عنوان یک شخصیت انسانی

است. مهمترین وظیفه متخصصان بهداشت

روانی، بالا بردن سطح سلامت مراجعان است.

نظام نامه‌های اخلاقی جهت انسجام این روند و

حمایت از متخصصان به وجود آمده‌اند.

اصل وظیفه‌شناسی و مسئولیت‌پذیری:

مددکاران اجتماعی در قبال رفاه و امور مربوط

به سلامت روانشناختی افراد جامعه احساس

مسئولیت دارند.

اصل توجه به نظام ارزش های جامعه: مددکاران اجتماعی همواره در چهارچوب ارزش ها و معیارهای اجتماعی قدم برداشته و به آنها پایبند هستند. (قجاوند، ۱۳۹۳)

همان طور که گفتیم مددکاری اجتماعی اساساً با انگیزه کمک به مردم توسعه پیدا کرد و در این راه هم بر نیازهایشان و هم بر محیط پیرامونشان تأکید ویژه ای دارد و تنها حرفه یاورانه ایست که هم به جنبه های دورنی وضعیت انسانها (ارزش ها، باورها، عواطف و توانایی مردم در حل مسائلشان) و هم جنبه های بیرونی آن (محل، مدرسه، محیط کار، نظام رفاه اجتماعی و نظام سیاسی ای که بر زندگی فرد اثر دارند) توجه می کند و در کمک به مددجویان، همواره هر دو جنبه را با هم می بیند. با این نوع نگاه، مددکاری اجتماعی این قابلیت را پیدا می کند که خدمات منحصر به فرد و حساب شده ای را به مردم نیازمند ارائه دهد. یکی از خصوصیات شایسته مددکار اجتماعی می تواند پذیرش این واقعیت باشد که هر چند در هنگام کار کردن با مددجویان تمامیت و کلیت زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی آنان را پیش رو دارد و نمی تواند بین مسائل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، عاطفی، بهداشتی و جسمانی آنان با مشکلی که ارائه می شود انعطاف قائل شود با این حال باید قبول کرد که به تنهایی قادر نخواهد بود همه دشواری ها را مورد نظر قرار دهد و یا برای پاره ای از آنها طرح کمکی داشته باشد و لازم است از سایر متخصصین علوم اجتماعی و انسانی ورشته ها و شاخه های مرتبط یاری بجوید و قادر باشد به موقع از روش ارجاع استفاده نماید.

اصل سودمندی و عدم آسیب رسانی: این اصل به تلاش مددکاران اجتماعی برای رساندن منافع سلامت روانشناختی به افرادی که با آنها کار می کنند اشاره دارد. علاوه بر این آنها تلاش می کنند تا به این افراد آسیبی وارد نشود و در مواقعی که اجتناب از این آسیب امکان پذیر نیست، سطح آن را به حداقل برسانند.

اصل عدم تبعیض: این اصل اشاره به این باور ذهنی و عملی مددکاران اجتماعی دارد که تمامی افراد جامعه حق برخورداری از خدمات مددکاری اجتماعی با کیفیت برابر را دارند و از این لحاظ نباید تفاوتی بین افراد قایل شد.

هوشیاری مددکار اجتماعی را برای تفاوت و تمیز قائل شدن بین زندگی خصوصی خویش با مراجعین، مشکلات مراجعین خود که گاه ممکن است شباهت‌ها و همانندی‌های زیادی با هم داشته باشد رامی توان از شایستگی‌های مورد پسند بودن اخلاق حرفه‌ای دانست که به طور طبیعی و بدیهی همراه با سایر اصول و ارزشهای متداول و ضروری در مددکاری اجتماعی از قبیل رازداری حرفه‌ای درباره مددجو، مشارکت دادن وی در فعالیتهای و ایجاد شرایط ذهنی و عینی برای خود تصمیم‌گیری مددجویان قابل توجه خواهد بود. همچنین مگر می‌توان اصولی غیر از اصول اخلاقی و انسانی درپیش گرفت؟ چرا که منطبق بوجود آمدن رشته مددکاری اجتماعی از دوران اولیه که کلیساها و مراجع مذهبی اروپا و آسیا و بطور کلی در کل دنیا این فرایند شروع شد و اصل ۴۳ الیزابت در سال ۱۵۹۸ و قانون اسکان را بصورت تکامل دهنده گذراند تا اینکه بصورت حرفه‌ای در نیمه‌های قرن ۱۹ پا گرفت و با تلاش‌های افراد زیادی که Family visitors آمریکا رادر ۱۹۱۷ social diagnosis نمونه بارز آن‌ها مری ریچموند بود که کتاب که حاصل تجارب وی و جو سوسیالیستی حاکم بر افکار مردم آن زمان در جهان بود؛

در ایران هم خانم ستاره فرمانفرمائیان این دانش را در آمریکا کسب نمود و در سال ۱۳۳۷ اولین آموزشگاه رسمی مددکاری اجتماعی در ایران شکل گرفت. در ادامه به اصول اخلاق حرفه‌ای در مددکاری اجتماعی بصورت موارد بهم پیوسته پرداخته خواهد شد.

نمونه‌هایی از ملاک‌های اخلاقی که مددکاران اجتماعی باید در کار حرفه‌ای خود لحاظ کنند می‌تواند به شرح ذیل باشد:
داشتن رفتار محترمانه با مددجویان و سعی در ارتقاء شان و منزلت فردیت، حقوق و مسئولیت‌های آنان

این کتاب را نگاشت و باعث شد که مددکاری اجتماعی که در ۱۹۰۴ در آلمان، سوئیس، بریتانیا و امریکا شکل گرفته بود و در طی ۱۶ سال بعد یعنی ۱۹۳۳ رشته مددکاری اجتماعی بتواند بصورت زیرمجموعه و یکی از مجریان قانون تامین اجتماعی در آمریکا فعالیت خود را در حوزه فردی گروهی و جامعه‌ای ادامه دهد. از طریق دانشجویانی که در آمریکا تحصیل می‌کردند و اکثراً طبقه خرده بورژوازی دور مانده از دایره قدرت بودند کسب و با بازگشت این افراد به کشورشان این دانش انتقال یافت. (موحدی، ۱۳۹۰)

مددکاران در هر شرایط فرهنگی باید اصول رازداری و خود تصمیم گیری را رعایت کنند.

• مددکاران اجتماعی سیستم خدمات رسانی را به گونه ای طراحی می کنند که افراد، خانواده و جوامع محترم شمرده و احساس امنیت می کنند.

• مددکاران اجتماعی موظف هستند خدمات خود را بر اساس استانداردهای لازم ارائه دهند.

• مددکاران اجتماعی خدمات با کیفیت را حق مددجویان خود می دانند.

• مددکاران اجتماعی موظف هستند اعتبارات اختصاص یافته ویژه گروه هدف را مطابق استانداردها هزینه و با صداقت گزارش کنند.

• مددکاران اجتماعی موظف هستند دانش خود را با توجه به دانش های روز علمی ارتقاء دهند.

• مددکاران اجتماعی منافع مددجویان را در اولویت قرار می دهند.

• در صورت وجود تضاد با مقام بالاتر مشورت می کنند و در صورت امکان موضوع را با مددجو در میان می گذارند.

• مددکاران اجتماعی از دریافت هر گونه هدیه پرهیز می کنند.

احترام به باور، مذهب، جهان بینی، فرهنگ، نیازها و اهداف ارزش برای خرده فرهنگ های خاص و سعی در ارتقاء دانش خود در این زمینه

• از تحمیل عقاید و تجربیات شخصی خود به مددجویان خودداری می کنند.

• به مددجویان برای در امان ماندن از خشونت حمایت می کنند
• عدم دخالت فرهنگ مددکار در کار و احترام به جایگاه فرهنگی مددجو

• مددکاران باید اطلاعات فرهنگی بالا ببرند و از مشاورین فرهنگی در مواردی که لازم است بهره بگیرند.

• مددکاران باید در تامین نیازها به تفاوت های فرهنگی توجه کنند.

در صورت وجود تضاد و عدم امکان مدیریت مددجو، مددکار ملزم به ارجاع کیس می باشد.

• منافع مراجعین اولین تعهد حرفه ای مددکاران اجتماعی

• مددکاران اجتماعی نباید در بین مددجویان تبعیض منفی قائل شوند.

• حق بهره مندی از خدمات حرفه ای دیگر و نحوه دسترسی به آن خدمات آگاه کنند.

• مشکلات مددجویان را با مشارکت آنها اولویت بندی و از پرداختن به اموری که به حل مشکل آنان مربوط نمی شود پرهیز کنند.

• تاکید بر حق خود تصمیم گیری

مددجو و آگاهی مددجو از این حق

• مددجویان باید در شرایطی قرار گیرند که بتوانند خودشان تصمیم بگیرند.

مددکاران اجتماعی با ارائه

اطلاعات فرایند تصمیم گیری مددجویان را

تسهیل می کنند و تشویق میکنند و تصمیم های آگاهانه بگیرند.

• مددکاران اجتماعی در مواردی که به جای مددجویان تصمیم می گیرند که از توانایی لازم برخوردار نیستند باید تصمیمات به نفع آنان اتخاذ و اجرا شوند.

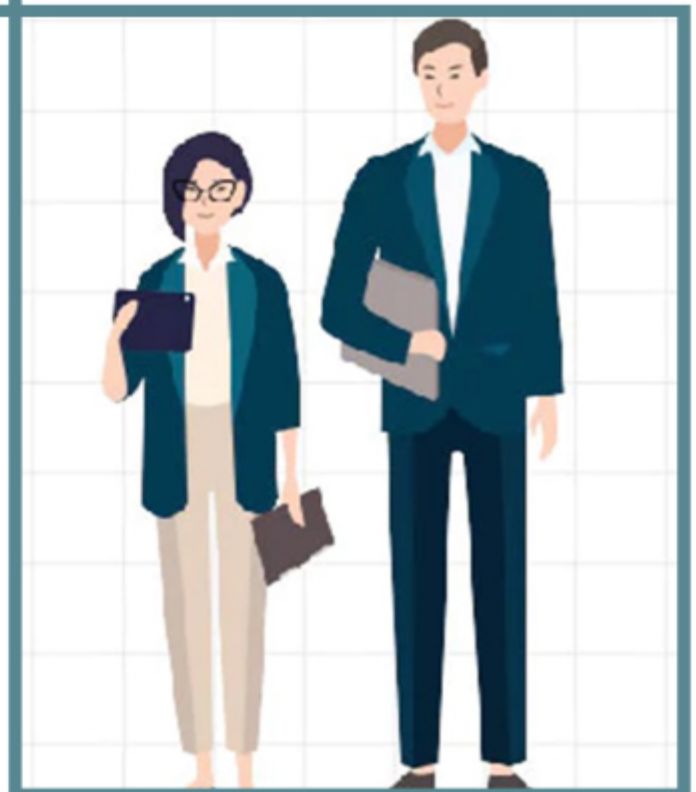
• اگر مددجو احتمال آسیب به خود را دارد باید تصمیم گیری را محدود کنند.

اگر مراجع قانونی اطلاعاتی از مددجو بخواهد، مددکاران اجتماعی باید پیامدهای ناشی از سرباز زدن از ارائه اطلاعات و یا ارائه اطلاعات نادرست به این مراجع را به مددجو گوشزد می کنند (دارابی، ۱۳۹۴)

جمع بندی و نتیجه گیری

اصول اخلاق حرفه ای مسئله ای است که اخیراً در کشور ما بسیار مورد توجه قرار گرفته است، از کتابها و مقاله هایی که هر روزه در این مورد نگاشته می شود و نیز سمینارهایی که برگزار می شود می توان پی به اهمیت روزافزون این مسأله در میان حرف مختلف پی برد.

آنچنانکه اکثر حرف بدنبال تدوین منشور اخلاقی حرفه خود هستند و متوجه ضرورت و اهمیت پرداختن به آن شده اند. مددکار اجتماعی به اشکال مختلف از بشر دوستی، مذهب، آرمانها و فلسفه های دموکراتیک ریشه می گیرد و برای برآوردن نیازهای انسانی برخاسته از کنش متقابل فردی-اجتماعی کاربرد جهانی دارد و برای توسعه توان انسانی است، چرا که مددکاری اجتماعی حرفه ای است مبتنی بر دانش، مهارت، اصول، ارزش ها و روش ها که هدف آن کمک به افراد، گروهها و جامعه است تا بتوانند با تکیه بر توانایی ها و استفاده از منابع موجود و استفاده از منابع موجود به استقلال نسبی و یارضایت خاطر برسند.

مدد کاران اجتماعی حرفه

ای، خود را برای رفاه و خود شکوفایی انسان ها و توسعه دادن و استفاده منظم از دانش علمی مربوط به انسان و رفتار اجتماعی، وقف کرده اند و برای توسعه منابع به منظور برآوردن نیازها و علایق فردی، گروهی، جامعه ای، ملی و بین المللی و برای حصول عدالت اجتماعی فعالیت می کنند (موسوی چلک، ۱۳۹۱). قوانین به عنوان راهنما و راهگشای چالش های اخلاقی و حرفه ای هستند که ممکن است مدد کاران اجتماعی در طول زندگی حرفه ای خود دائماً با آنها مواجه شوند. مدد کاران اجتماعی و درمانگران در صورت برخورد با دوراهی های اخلاقی، برای دریافت راهنمایی می توانند به این نظام نامه ها مراجعه کنند. اما موضوعی که اهمیت دارد اخلاق حرفه ای در هر جامعه ای متأثر از اخلاق عمومی است. در جامعه ای که احترام به قوانین صورت نمی گیرد و گیرد و اخلاق در جامعه رعایت نمی گردد و کرامت انسانی حفظ نمی شود در نتیجه متخصصان نیز تحت تأثیر چنین شرایطی قرار می گیرند و ممکن است نسبت به اصول حرفه ای چندان پایبند نباشند. از این رو پیشنهاد می گردد تا دوره های آموزشی اخلاق حرفه ای به صورت مرتب برگزار گردد و در دانشگاه ها هنگام گذراندن دوره ی کارورزی توسط دانشجویان تأکید بیشتری بر اخلاق حرفه ای گردد. همچنین آموزش اخلاق به صورت اعم در سیاست گذاری ها مد نظر قرار گیرد. (موسوی چلک، ۱۳۹۱)

منابع

- آراسته، حمید، جاهد، حسینعلی (۱۳۹۱) رعایت اخلاق در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی، گزینه ای بر بهبود رفتارها، فصلنامه نشاعلم، سال اول، شماره ۲، صفحات ۱۳ تا ۴۰
- سطوتی، مریم (۱۳۹۱) نقش مدد کاری اجتماعی و پیشگیری از آسیب اجتماعی خانواده، امور اجتماعی بهزیستی شهرستان ساوه.
- قجاوند، کاظم (۱۳۹۳) تاملی بر جایگاه و اهمیت اخلاق حرفه ای در مدد کاری اجتماعی (بخش اول)، ماهنامه اصلاح و تربیت، شماره ۲۳۵،
- موسوی چلک، سید حسن (۱۳۹۱) راهنمای سرپرستی و کارورزی (کار عملی) در مدد کاری اجتماعی، تهران، انتشارات شلاک.

پایگاه اطلاع رسانی مدد کاران اجتماعی ایران

<http://www.a-sasw.com/p/11596>

<http://aminmovahhedi.blogfa.com/post/11>

مروری بر کتاب "ارزش‌ها و اخلاقیات در مددکاری اجتماعی"

(Values and Ethics in Social Work)

تألیف کریس بکت، اندرو مینارد و

پیتر جردن

نویسنده نقد: آدام برنارد^۱

ترجمه: امیرعلی حسن زاده^۲

ویراست سوم کتاب قلمرو خانواده،
تعریف ارزش‌ها و اخلاقیات، بیانگر
فلسفه اخلاقی ارزش‌ها و اخلاقیات، و
ارزش‌ها و مذهب را پوشش می
دهد. نظام‌های فلسفی که "واقعیت
گرایی"^۳ را به عنوان یک پیش
شرط لازم برای عملکرد مؤثر
مددکاری اجتماعی ارائه شده نیز در
نظر گرفته شده است (فصل ۴).

VALUES &
ETHICS IN
SOCIAL WORK
3RD EDITION

این کتاب، خواندنی، قابل دسترسی و با
ساختار خوب است. کتاب در حالی که
عنوان "مددکاری اجتماعی" دارد، مخاطبان
گسترده‌ای از رشته‌های سیاست اجتماعی،
علوم اجتماعی، مراقبت اجتماعی همانند
دانشجویان و شاغلین مددکاری اجتماعی را
داراست. متن اول کتاب، افزودنی خوشایند به
ادبیات ارزش‌ها و اخلاقیات مددکاری
اجتماعی است.

عکس جلد ویرایش سوم کتاب (ارزش‌ها و اخلاقیات در مددکاری اجتماعی)

پس از آن، دوگانگی‌های مفید و روشنگرانه‌ای
در کتاب وجود دارد که برای ساختار روش‌های مختلف تفکر در
مورد ارزش‌ها و اخلاقیات و ارتباط با مددکاری اجتماعی در فصل‌های
بعدی استفاده می‌شود.

در این کتاب تمرینات فکری خردمندانه و مفیدی همراه با نظراتی که بحث هر فصل را
پوشش می‌دهد، وجود دارد. کشمکش بین بیان و واقعیت در بحث تشویق مراقبت با "کلمات
باب روز خوش صدا" همراه با درخواست برای زیر سوال بردن معنای رقابتی عبارات پر کاربرد
ترکیب شده است (ص. ۶۵). نویسندگان به این ادعا می‌رسند که اساس همه اخلاقیات، واقعیت
گرایی است. کتاب به دو بخش تقسیم شده است: بخش اول به راه‌های مختلف تفکر درباره ارزش‌ها
و اخلاقیات نگاه می‌اندازد، در حالی که بخش دوم بر ارزش‌ها و اخلاقیات در حرفه و فصل‌ها به
چالش‌های مخصوصی که در حرفه مددکاری اجتماعی بوجود می‌آید، تمرکز کرده است.

با شروع از حرفه‌ای بودن، دوگانگی‌های مکرر مانند خطرپذیری و سرزنش، استقلال و حریم
خصوصی، احترام و ظلم، تفاوت و تنوع بررسی می‌شوند. بحث در مورد حرفه‌ای بودن نشان
می‌دهد که این خصوصیتی است که یک فرد در اختیار دارد نه مجموعه‌ای از قوانین و
تمرکز مطلوب که به جای فرآیند بر محاسن دارد. برای مثال، قرارداد اصل صریح "وظیفه
واقع‌گرایی" (ص. ۵۹) برای مددکاری اجتماعی و "واقع‌گرایی" و "رادیکالیسم"، "درک درست
متقابل" "باهم ارتباط نزدیکی دارند"، زیرا هر دوی آنها "علت واقعی را می‌فهمند" (ص. ۶۰).
دیدگاه فلسفی روشن به شفافیت و دستیابی به "دشت‌های باتلاقی" ارزش‌ها و اخلاق کمک
می‌کند. قدرت (و توانمندسازی خدمت‌گیرنده) و منابع محدود شده همچنین ویژگی است
که به عنوان فصل‌های مستقل قابل استفاده هستند.

در این نسخه نظرات زیادی برای تمجید وجود دارد و افزودنی مثبت به ادبیات برای
دانشجویان، اساتید و شاغلین است که به دنبال بحث بیشتر در مورد پایه ارزشی حرفه و
عمل هستند. دسترس‌پذیری، کاربرد، انگیزش فکری، تحریک ذهنی، تمرین تمرکز،
تمرینات انعکاسی و تفسیر، طول آن، مطالعه بیشتر مشخص شده، خوانایی
کتاب و سبک در دسترس همه از ویژگی‌های مثبت آن هستند.

چالش‌های نقشی حرفه‌ای مانند متخصصین تایید شده سلامت روان با استفاده از قوانین سلامت روان (۱۹۸۳ و ۲۰۰۷) استفاده می‌کنند تا تصمیماتی بگیرند که می‌تواند منجر به معطل کردن افراد برخلاف میل آنها شود که از نظر قانونی و حرفه‌ای تایید شده است، پیچیدگی و چالش‌های مددکاری اجتماعی معاصر را برجسته می‌کند. زمینه‌های جالبی برای بحث، بیان و واقعیت، واقعیت‌گرایی، فرآیندهای تصمیم‌گیری اخلاقی وجود دارد که فقط در متن مورد تأکید قرار گرفته‌اند که با کمی مطالعه، می‌توان آن را متوجه شد. برای مددکاری اجتماعی، تمرین‌ها، علاقمندان را تشویق می‌کند تا در مورد ارزش‌ها و معضلات اخلاقی و این که چگونه می‌تواند بر عملکرد آنها تأثیر بگذارد، فکر کند.

عکس ۲ کریس بکت

همچنین نظریات کاربردی

مانند جهانی‌شدن^۱؛ دیدگاه‌های

نظری جایگزین مانند اصول‌گرایی^۲،

اخلاقیات موقعیتی و رابطه‌ای؛ تصویر آینده

مددکاری اجتماعی؛ همکاری مشارکتی؛ افراد و

هویت آنها در مددکاری اجتماعی؛ و چگونگی

حل کردن دوراهی‌های اخلاقی وجود دارد^۳. علاوه

بر این، فقدان یک نتیجه‌گیری باعث می‌شد که

دایره اخلاقی به طرز رضایت بخشی بسته شود و

بحث به پایان برسد. اگرچه ارزش‌ها و اخلاق یک

گفتگوی مداوم است، اما یک نتیجه‌گیری مدیریت

شده و پایان قابل تأمل، رضایت بخش است.

نقطه قوت این کتاب، مقدمه درباره نظام بریتانیا

(شامل مؤسسات خصوصی، داوطلبانه و مستقل)

است، اگرچه خوانندگان از دیدگاه‌های گسترده‌تر

و بین‌المللی برای رسیدگی به نگرانی‌های خاص

خود به مطالعه بیشتری نیاز دارند.

در کل، این یک کتاب خوب، به روز است و

دانشجویان و شاغلین را به تفکر و تحلیل تشویق می‌کند.

¹Globalisation

²Principlism

³Moral dilemmas

بحث و پڑھ

نقش مددکاران اجتماعی

در حوزه پناهندگی

ندا شعیبی*

بتینا راثی*

عفت محمدی*

مقدمه:

امروزه با توجه به شرایط حاکم بر برخی جوامع افراد برای دستیابی به زندگی با کیفیت تصمیم به پناهندگی می گیرند و با توجه به سابقه افرادی که از کشور خارج شده اند، اکثر این افراد آرزوی بازگشت به کشور خود را دارند در این مقاله به نقش مددکاران اجتماعی در حوزه پناهندگی اشاره شده است.

مهاجرت و پناهندگی دو مسئله ی کاملاً جداگانه هستند که خیلی ها به اشتباه این دو را با هم اشتباه و یا شبیه به هم می دانند. زمانی که شما برای برخوردار شدن از یک موقعیت بهتر چه در تحصیل و چه در اشتغال با طی کردن مراحل و مدارج رسمی و قانونی به کشور مقصد خود می روید و همه چیز از ابتدا تا به انتها قانونی است اما جریان پناهندگی کاملاً با مهاجرت فرق دارد. خیلی از عوامل مختلف واقعی و یا به اصطلاح صوری هستند که منجر به پناهندگی می شوند.

قبل از این که به بررسی معایب پناهندگی پردازیم، بیایید تا به اتفاق یکدیگر ببینیم و بررسی کنیم که اصلاً پناهندگی چیست؟

پس از درخواست پناهندگی، مدارک و مستندات به مقامات مربوطه و به بخش مهاجرت کشور مقصد تحویل داده می شود.

سپس آن ها با بررسی های مختلف تعیین می کنند که یا متقاضی پناهندگی، پناهندگی اش مورد پذیرش قرار می گیرد و یا به طور رسمی موقعیت پناهندگی کسب می کند یا این که مورد پناهندگی او کاملاً رد می شود که در نتیجه این شخص مهاجر غیرقانونی است و مجبور است آن کشور را ترک کند. در برخی از موارد حتی پیش آمده است که فرد از کشور اخراج گردد.

مهم ترین مسئله ای که در این زمینه وجود دارد این است که هنوز هم بسیاری از متقاضیان پناهندگی درک درستی از قوانین پناهندگی و جنبه های حقوقی و قانونی آن ندارند. طبق آمار، پناهجویان کشورهای مختلف در حالی برای پناهندگی اقدام عملی می کنند که کارمندان دولتی در ادارات مربوط به پناهندگی با جزئیات در مورد هر کدام از پرونده ها به صورت واضح و مشخص پرسش هایی را مطرح می کنند که با این که سوالاتی پایه هستند اما، پاسخی مشخص می خواهند که همان پاسخ ها بدون شک سرنوشت فرد را در کشور مورد نظر مشخص می کند. درخواست پناهندگی از کشورهای قاره ی آمریکا و دیگر کشورها هم که قوانین سخت مربوط به خود را دارد. در نهایت همه ی این امور، درخواست پناهندگی به کشوری دیگر از جمله کارهای مبهم و سخت است که به خاطر آینده ی نامعلوم آن به کسی توصیه نمی شود.

متقاضی پناهندگی (انگلیسی: Asylum Seeker)

پناهنده یا پناهجو به کسی گفته می شود که کشور اصلی خود را که دارای تابعیت آن است را بنا بر عوامل مختلف ترک کند و سپس از کشور دیگری با استفاده از حق برخورداری از حقوق بین المللی تقاضای پناهندگی نماید. پناهجو یا متقاضی پناهندگی ممکن است یک پناهنده، یک فرد آواره، یا یک مهاجر اقتصادی باشد. متقاضی پناهندگی کسی است که یک فرم درخواست رسمی را برای گرفتن حق اقامت در کشور دیگری را پرداخت کرده و یا پر کند. فردی که به آن اصطلاحاً پناهنده گفته می شود، این حق یا موقعیت قانونی را تا زمانی که درخواست نامه پناهندگی او تحت بررسی است و به پایان نرسیده حفظ می نماید.

معایب مهاجرت از طریق پناهندگی:

- هزینه های گزاف مالی
- خطرات جانی
- احتمال رد شدن پرونده به دلیل کثرت و شباهت
- زندگی در کمپ های پناهندگی
- کار مخفیانه و غیرقانونی
- عدم امکان بازگشت به خانه
- سلب فرصت مهاجرتی از افراد درجه ۱ خانواده
- نارضایتی مردم کشور مقصد.

نقش مددکاران اجتماعی:

بسیاری از افرادی که تصمیم به پناهندگی می گیرند از اتفاقات بعد از خبری ندارند و یا کشور مقصد را مکانی رویایی و پراز اتفاقات خوب می دانند در صورتی که این چنین نخواهد بود و خطراتی به ویژه برای زنان و کودکان وجود دارد. مددکاران در حوزه پناهندگی می توانند اطلاعات و احتمالات را با فرد مورد بررسی قرار دهند و سابقه پناهجویان را به طور شفاف جهت آگاه سازی توضیح دهند. گاهی اوقات پناهجویان دختران فراری هستند که از ترس بازگشت به خانواده شرایط بسیار سختی را متحمل می شوند چه بسا مددکار می تواند خانواده را که خردترین و تاثیرگذارترین نهاد جامعه است را آماده پذیرش کنند و ریشه مشکلات فرد را پیدا کند.

کمپ هایی که برای پناهندگان در نظر می گیرند طیف گسترده ای از قومیت ها در آن وجود دارند هرچند که افراد قبل از ورود به کمپ معاینه می شوند تا بیماری هایی مانند ایدز و هیپاتیت نداشته باشند. برای حاملین به ویروس اچ آی وی که به آلمان مهاجرت می کنند اولین راه استفاده از ماده شصت، بند هفت قانون اقامت است، که طبق آن می توان بعلت الزامی بودن استفاده از حق درمان مانع از بازگرداندن مهاجرین به کشورشان گشت. و با استفاده از ماده بیست و پنج، بند سه قانون اقامت که طبق آن می توان به دلایل اجتماعی به اجازه ای اقامت در این کشور دست یافت. راه دوم، وقتی که بدلیل پیچیدگی درمان بیماری مهاجر از توانایی و امکان مسافرت برخوردار نباشد، و به همین دلیل بازگرداندن مهاجر به کشورش دشوار و غیرممکن باشد.

همه کشورهای عضو اتحادیه اروپا از دول متعهد کنوانسیون ۱۹۵۱ درباره وضعیت پناهندگان و پروتکل الحاقی آن درباره وضعیت پناهندگان مصوب ۳۱ ژانویه ۱۹۶۷ هستند. تعهدات بین المللی تحت کنوانسیون رعایت حقوق پناهندگان شامل: حق پناهندگی، اصل ممنوعیت بازگرداندن اجباری، اصل عدم تبعیض، آزادی جابه جایی و دسترسی به آموزش و اشتغال است. کشورهای اروپایی همچنین به موجب اسناد مهم حقوق بشری منطقه ای خود از جمله منشور حقوق اساسی اتحادیه اروپایی مصوب ۷ دسامبر سال ۲۰۰۰ ملزم به رعایت حقوق پناهندگان هستند. در این سند نه تنها صراحتاً در مفاد

۱۸ و ۱۹ حق پناهندگی افراد و ممنوعیت اخراج اجباری آنها ذکر شده، بلکه مطابق مفاد، ۲۰۲۱ و ۲۳ بر برابری همه افراد در برابر قانون، عدم وجود هر گونه تبعیض مبتنی بر جنسیت و حصول اطمینان از ایجاد برابری میان زنان و مردان در همه زمینه ها تأکید شده است. که متأسفانه خیلی از این قوانین در کشورهای اروپایی زیر پا گذاشته می شود. مددکاران اجتماعی می توانند در این شرایط گزارشی از زنان و دختران پناهجو جمع آوری کنند و به ارگان مربوطه گزارش دهند.

این افراد نمی توانند به کشور خود بازگردند همچنین در کمپ هم جایی ندارند و هیچکس نمی داند عاقبت این افراد چه می شود. مددکار اجتماعی می تواند در این حوزه تلاش کند تا پناهجو به مراکز تخصصی اچ آی وی و هپاتیت در آن کشور معرفی شود یا تا حد امکان اقدامات لازم را انجام دهد تا به کشور خود بازگردد. رساله مددکار اجتماعی در جامعه، رساندن افراد به وضعیت مطلوب است و تازمانی که مشکلات یک جامعه سلطه گر باشد افراد تلاش می کنند تا از شرایط به شیوه ای فرار کنند و به معنای واقعی در باتلاقی فرو خواهند رفت که هیچ راه برگشتی ندارد. مددکاران اجتماعی در حوزه پناهندگی نقش مثبتی را می توانند ایفا کنند بخصوص در رابطه با زنان و دخترانی که پناهنده می شوند و مشکل عمده آنان نقض حقوق بشر و خشونت های جنسی و مبتنی بر جنسیت هستند.

به امید روزی که جهان مکانی مملو از آرامش برای همه افراد جامعه باشد و نیازی به ترک وطن آن هم به هر قیمتی نباشد.

گزارش برگزاری

مدرسه تابستانی مددکاری اجتماعی

(آشنایی با زمینه های شغلی)

آمنه رئیسی^۱، رضوان میرزایی^۲

مقدمه

سلسله کارگاه های مدرسه تابستانی مددکاری اجتماعی با هدف آگاهی رسانی و آشنایی با زمینه های شغلی رشته مددکاری اجتماعی در نیمسال تابستان سال ۱۴۰۲ برگزار گردید، در این کارگاه در مورد انواع مددکاری اجتماعی فردی، گروهی و جامعه ای و همچنین حوزه های مختلف مددکاری اجتماعی از جمله خانواده، اورژانس اجتماعی، زندان، سلامت روان و بالینی، توانبخشی و توانمندسازی و کودکان به تفصیل موارد مهمی ارائه گردید، به علاوه از مهمترین اصول پایه ای مددکاری اجتماعی چون؛ استاندارد ها، کدها، مسئولیت های اخلاقی در مددکاری اجتماعی نکاتی اساسی مطرح شد.

هدف

سلسله کارگاه مدرسه مددکاری اجتماعی با محوریت موضوعات مختلف که توسط اساتید حاذق ارائه گردید به جهت آشنایی دانشجویان جدیدالورود و علاقه مندان به رشته مددکاری صورت گرفت و طبق استقبال شرکت کنندگان علی الخصوص عزیزانی که با توجه به داشتن تحصیل در رشته های متفاوت چون روانشناسی در این سلسله کارگاه شرکت نمودند، نشان از تحقق اهداف انجمن علمی-دانشجویی مددکاری اجتماعی موسسه آموزش عالی حکمت رضوی داشته است.

واژگان کلیدی

مددکاری اجتماعی / فردی / گروهی / اجتماعی / بالینی / کودک / بازدید از منزل / مصاحبه / خانواده / زندان / جرایم / سیاست / فرهنگ / جامعه

انجمن علمی مددکاری اجتماعی
موسسه آموزش عالی حکمت رضوی
با افتخار برگزار می کند:

به صورت آنلاین (برخط)

از ۲۳ مرداد تا ۲۸ شهریور ۱۴۰۲

مدرسه تابستانی مددکاری اجتماعی

(آشنایی با
زمینه های شغلی) همراه با اعطای گواهی

۱۵ کارگاه تخصصی مددکاری اجتماعی

ثبت نام از طریق | ۰۹۱۳۴۳۳۷۳۵۶ |
و آیدی: @HriSocialWork
در تلگرام و اینستا

جهت کسب اطلاعات بیشتر به راه های ارتباطی داده شده مراجعه کنید.

مدرسه تابستانی مددکاری اجتماعی

(اشتباهی یا
زمینه های شفاهی)

به صورت آنلاین برگزار می شود

سازمان ملی سلامت ملی
سازمان آموزش عالی

سازمان توسعه منابع انسانی
سازمان ملی سلامت ملی

جدول زمان بندی:

روز هفته	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه	چهارشنبه	پنجشنبه
هفته اول	۲۲ مرداد ۱۴۰۲ اساتذره‌ها، گرها و مسئولیت های اجتماعی اسراکز خاتم فاطمه جعفری	۲۳ مرداد ۱۴۰۲ مددکاری اجتماعی کار با خانواده جناب آقای فرهاد خدادادزاده	۲۴ مرداد ۱۴۰۲	۲۶ مرداد ۱۴۰۲ مددکاری اجتماعی کلیات جناب آقای هادی گلش گنجان		
هفته دوم			۳۰ مرداد ۱۴۰۲ مددکاری اجتماعی توانایی اجتماعی اسراکز خاتم ناصر پورمالی	۱ شهریور ۱۴۰۲ مددکاری اجتماعی کار با سالمندان	۲ شهریور ۱۴۰۲	
هفته سوم	۳ شهریور ۱۴۰۲ مددکاری اجتماعی با پیش و سلامت روان (کار در بیمارستان و کلینیک ها) اسراکز خاتم فاطمه جعفری	۴ شهریور ۱۴۰۲	۵ شهریور ۱۴۰۲	۶ شهریور ۱۴۰۲ توانبخشی و توانمندسازی در مددکاری اجتماعی جناب آقای منوچهر سعادت جوی	۷ شهریور ۱۴۰۲	
هفته چهارم	۱۲ شهریور ۱۴۰۲ مددکاری اجتماعی کار با جامعه	۱۳ شهریور ۱۴۰۲	۱۴ شهریور ۱۴۰۲ مدیریت خدمات اجتماعی جناب آقای فرهاد خدادادزاده	۱۵ شهریور ۱۴۰۲	۱۶ شهریور ۱۴۰۲	
هفته پنجم	۱۹ شهریور ۱۴۰۲ مددکاری اجتماعی کار در مدرسه اسراکز خاتم مرضیه فرات خیرآباد	۲۰ شهریور ۱۴۰۲	۲۱ شهریور ۱۴۰۲ مددکاری اجتماعی کار با گروه اسراکز خاتم الهام حریز	۲۲ شهریور ۱۴۰۲ مددکاری اجتماعی کار با کودک و خانواده اسراکز خاتم فاطمه جعفری	۲۳ شهریور ۱۴۰۲	
هفته ششم	۲۶ شهریور ۱۴۰۲ مددکاری اجتماعی کار با گروه اسراکز خاتم الهام حریز	۲۷ شهریور ۱۴۰۲	۲۸ شهریور ۱۴۰۲ کار گروه مددکاری اجتماعی آمادگی از منزل کودکان معلولان اسراکز خاتم فاطمه جعفری	۲۹ شهریور ۱۴۰۲		

برگزاری کارگاه در سامانه آنک

زمان شروع جلسات:
راس ساعت ۱۶

ثبت نام:
۰۹۹۳۴۲۳۷۳۵۶

@HriSocialWork

پیام رسان ایستا و تلگرام

جلسه اول : مددکاری اجتماعی کار با خانواده

کارگاه در تاریخ ۲۴ مرداد ۱۴۰۲ با تدریس جناب آقای فرهاد خدادادزاده مدرس و رئیس هیئت مدیره انجمن مددکاری اجتماعی استان و جمعی از دانش پژوهان و کارمندان رشته مددکاری اجتماعی برگزار شد. در این کارگاه جناب خدادادزاده خانواده را سیستمی به هم پیوسته معرفی کردند که هر یک از اعضا یکی از شبکه های این سیستم را تشکیل می دهند و اختلال هر عضو روی کارکرد کل سیستم اثر گذار است. ایشان همچنین عنوان کردند برای اینکه بتوان کار مددکاری اجتماعی خوبی ارائه داد باید نسبت به فرهنگ ها، سنت ها و دیدگاه های فرهنگی مختلف شناخت کافی داشت.

به علاوه ایشان به مقایسه رویکردهای مختلف فردی ترکیبی فرویدی و سایر رویکردهای کاربردی پرداختند. آقای خدادادزاده درباره اهمیت حل مشکل اینطور بیان کردند که هرچه مشکل عمیق تر شود چاره جویی برای آن نیز سخت تر می گردد چرا که دامنه مشکل وسیع شده و کارکرد خانواده را به هم می ریزد، همچنین ایشان به فرهنگ تاکید بسیاری داشتند و ذکر کردند اگر مددجو فردی با اعتقاد تعصبی شدید باشد بهتر است مددکار اجتماعی معنویت درمانی کند از این جهت که در غیر اینصورت مددجو درمانگر را فردی بی سواد خواهد دانست. ایشان درباره شروع و ادامه کار با مددجویه صورت کامل بحث کردند، به علاوه استرس های بافتی مورد بررسی قرار گرفت، به گفته ایشان یک مددکار اجتماعی باید نسبت به شرایط و منابع موجود کشورش آگاهی داشته باشد. در پایان نیز ایشان تاکید داشتند برای اینکه در کشور، مشکلات مددجویان مرتفع گردد نباید به سازمان ها و ارگان هایی که مدعی حمایت هستند امیدوار بود و بهتر است فرایند حل مشکله گونه ای برنامه ریزی شود که با مشارکت بین مددکار و مددجو حل گردد.

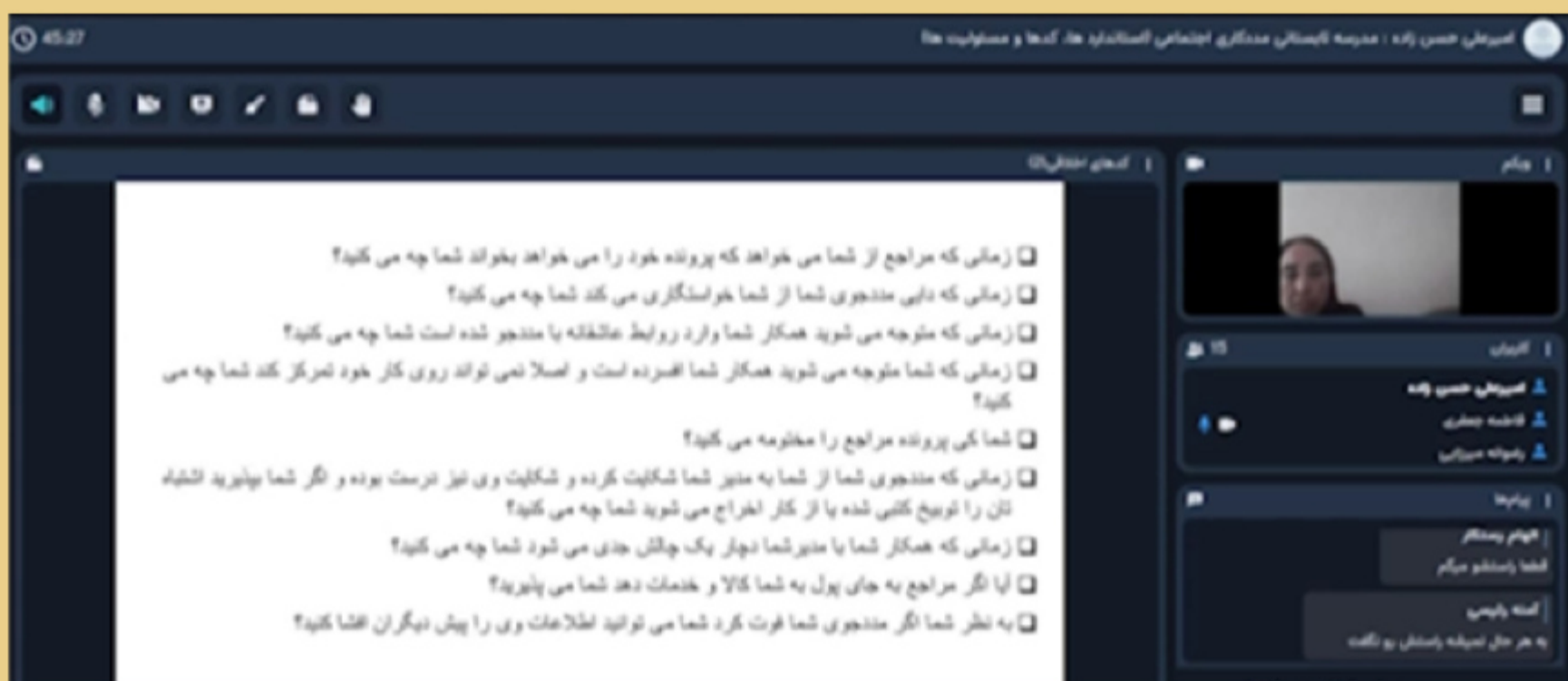
کارگاه در نهایت با پرسش و پاسخ شرکت کنندگان و سخنران محترم به پایان رسید و حاضرین رضایتمندی خود را از موضوع مورد بحث ابراز داشتند.

جلسه دوم: استانداردها، کدها، مسئولیت ها

کارگاه در تاریخ ۲۵ مرداد ۱۴۰۲ به مدت ۲ ساعت با تدریس سرکار خانم دکتر فاطمه جعفری (مدرس دانشگاه و مددکار اجتماعی) و با حضور عده ای از دانش پژوهان، کارمندان مددکاری اجتماعی، و جمعی از دانشجویان موسسه حکمت رضوی به صورت آنلاین برگزار گردید.

عکس ۱. کارگاه کدها، استانداردها و مسئولیت ها

در این کارگاه تاریخچه

منشور اخلاقی و استانداردهای اخلاقی مددکاری اجتماعی

مرور گردید و همچنین خانم دکتر جعفری ۶ ارزش که زیربنای کدهای

اخلاقی انجمن ملی مددکاران اجتماعی می باشد از قبیل، خدمت، عدالت اجتماعی،

کرامت و ارزش فرد، اهمیت و محوریت روابط انسانی، صداقت و شایستگی را خاطر نشان

کردند. ایشان در این کارگاه کدهای اخلاقی را که بنیان مددکاری اجتماعی بر مبنای آن پایه ریزی

شده را معرفی و مورد بررسی قرار دادند از جمله آنها می توان به؛ ممنوعیت روابط جنسی، تماس

فیزیکی، آزار جنسی، زبان تحقیر آمیز، تضاد منافع و... اشاره کردند و در مورد آنها توضیحاتی جامع ارائه

نمودند در این کارگاه به مسئولیت اخلاقی که همکاران نسبت به یکدیگر دارند اشاراتی صورت گرفت به

علاوه در طول جلسه به واسطه برگزاری پرسش و پاسخ پویایی کارگاه بسیار بالا رفته و موجب گردید تا

درک مطالب به راحتی صورت گیرد.

جلسه سوم: مددکاری اجتماعی قضایی

کارگاه در تاریخ ۲۸ مرداد ۱۴۰۲ به مدت ۲ ساعت با تدریس جناب آقای هادی آتشی گلستانی (مدرس

دانشگاه و مددکار اجتماعی) و با حضور عده ای از دانش پژوهان، کارمندان مددکاری اجتماعی و جمعی از

دانشجویان دانشگاه حکمت رضوی به صورت آنلاین برگزار گردید.

کیفر دادن خاطیان و متجاوزین به حقوق دیگران از گذشته های دور مرسوم بوده است. به تدریج با پیشرفت جوامع بشری و سایر تغییرات، حقوق از زاویه به جابره تغییر مسیر داده و مجازات و کیفر مجرمین از جنبه های مختلف دچار تحول و تطور گردیده است. در این کارگاه مکاتب کلاسیک، عدالت مطلق، تحقیقی یا اثباتی، دفاع اجتماعی و نئو کلاسیک معرفی شدند، این مکاتب تحت تاثیر اندیشمندانی چون منتسکیو، بکاریا، بنتام، فوئرباخ و کانت پایه گذاری شدند. همچنین در این کارگاه نظریات اندیشمندان مورد بررسی و نقد قرار گرفت. نظریات درباره جرم و مجازات متفاوت بوده ولی در نهایت بر اساس آراء غالب می بایست مجازات با هدف عمده عدم تکرار جرم و برقراری عدالت اجتماعی انجام می گردید

47:57 | امیرعلی حسن زاده | مدیسه کبستانی مددکاری اجتماعی | آموزش اورژانس اجتماعی

اورژانس اجتماعی

وینک

پراپتیا

فصلنامه ایرانیان

گروه هدف: اورژانس ملی، گسترده، اس. پانل بد
 سرپرست: بی سرپرست، کودکان کار، همسران کودکان
 باز دیده: دختران فراری

چه کسانی می توانند با اورژانس اجتماعی تماس بگیرند ؟

شاید خیلی ها اسم اورژانس اجتماعی به گوششان رسیده و شاید اطلاعاتی هم در این زمینه داشته باشند اما نمی دانند که چه کسانی می توانند از این خدمات استفاده کنند. در این لیست تمامی مواردی که می توانند برای دریافت کمک با اورژانس اجتماعی تماس بگیرند بیان شده است:

عکس ۲. کارگاه مددکاری اجتماعی اورژانس اجتماعی

ونیز تاکید بر حفظ کرامت انسانی مجرمان
امری حائز اهمیت است چرا که این افراد باید به اندازه
بازگشت به جامعه و کرامت انسانی شان حفظ می شد. به علاوه در مورد
اهمیت چگونگی مجازات کودکان و نوجوانان نیز موارد حائز اهمیتی ذکر گردید
، ایشان عنوان داشتند اتفاق مثبتی که هم اکنون رخ داده است این امر می باشد که هریک
از کودکان و نوجوانان در صورت ارتکاب جرم متناسب با سن و موقعیت اجتماعی خود مورد
تنبيه قرار می گیرند و در مکان مخصوص نگهداری و بازتوانی می گردند. در این کارگاه برخی از
مهمترین اتفاقات تاریخ مددکاری اجتماعی قضایی در آمریکا نیز مورد نقد و بررسی قرار گرفت.
گزیده ای از مهمترین قوانین مورد نیاز مددکاران اجتماعی در دو دسته آیین دادرسی کیفری و قانون
مجازات اسلامی تدریس و به صورت مفصل تشریح گردید

جلسه چهارم: مددکاری در اورژانس اجتماعی

کارگاه در تاریخ ۳۰ مرداد ۱۴۰۲ به مدت ۲ ساعت با تدریس سرکار خانم نفس پورمنافی (کارشناس
مددکاری بخش اورژانس اجتماعی) و حضور دانش پژوهان و کارمندان عرصه مددکاری اجتماعی
بر گزار گردید.

امروزه در همه جوامع با توجه به شرایط موجود و به نسبت جو حاکم جامعه ،
تنش ها و اضطرابها تبدیل به یک عضو جدا نشدنی در زندگی همه انسانها
شده و دولت هر کشور به منظور کنترل این اضطرابها و آرامش بخشیدن به
فضای جامعه برنامه هایی را تبیین کرده است . در کشور ما تقریباً حدود ۲۲ سال
پیش با حمایت سازمان بهزیستی ، اورژانس اجتماعی شکل گرفت . در این کارگاه
سرکار خانم پورمنافی درباره دسته بندی های چهارگانه خدمات و چگونگی ارائه
آن به گروه هدف توضیحات جامع و کاملی ارائه دادند ، همچنین در مورد ویژگی
هایی که این خدمات در جهت جلوگیری و رفع مشکلات و آسیب های
اجتماعی می بایست دارا باشند مواردی را مطرح کردند . در این کارگاه به راههای
اجرایی شدن ویژگی های لازم برای مددکاران اجتماعی حین انجام خدمت
اشاراتی صورت گرفت . در راستای راه اندازی تیم های خدمات سیار
اورژانس اجتماعی و اینکه این امر ضرورتی اجتناب ناپذیر
به حساب می آید موارد مهمی ذکر شد .

به علاوه به مددکاران اجتماعی توصیه گردید حین انجام خدمت برای مددجو و خانواده وی شفاف سازی بدین منظور صورت گیرد که مددکاران اجتماعی ضابط قضایی نبوده و صرفاً مشاورانی هستند که برای کمک به آسیب دیدگان اجتماعی حضور پیدا کردند و برای حل مشکل آنها تلاش می کنند ، همچنین در این کارگاه گروه های هدف اورژانس اجتماعی مورد بررسی قرار گرفتند . و اما اینکه چه وجه تمایزی بین آزار حاد و خفیف وجود دارد با توجه به توضیحات ارائه شده در جلسه به عهده خواننده گذاشته می شود تا در این زمینه بیندیشند .

جلسه پنجم : مددکاری اجتماعی کار با سالمندان

کارگاه در روز ششم شهریور ۱۴۰۲ با تدریس جناب آقای رمضانعلی قادری ثانوی (عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد ، مدیر گروه مددکاری اجتماعی) و با حضور جمعی از دانش پژوهان و کارمندان رشته مددکاری اجتماعی برگزار گردید . جناب آقای قادری در این کارگاه سرفصل هایی چون تعاریف ، طبقه بندی ، آمار و ارقام و ... را در مورد سالمندان مورد بررسی قرار دادند .

همچنین ایشان با نگاه کل نگر نسبت به سالمندان و مسائل مربوط به ایشان کارهایی را که در حال انجام است را معرفی کردند و نیز از

مداخلات مددکاری اجتماعی در حوزه سالمندان به عنوان بحث اصلی ، مطالب قابل تاملی را بیان کردند . ایشان عنوان داشتند در حوزه سالمندان از نظر پزشکی ، مددکاری اجتماعی و روانشناسی خدمات تخصصی محدودی وجود دارد چه بسا وجود ندارد و همچنین ایشان خاطرنشان کردند اخیراً در دانشگاه تهران دوره های آموزش تخصصی سالمندان شروع به کار کرده است و این موضوع یکی از پدیده هایی است که در کشورهای مختلف در جریان می باشد . در این کارگاه شاخص سن سالمندی ، میزان مرگ و میر و مسائل مختلفی که یک سالمند با آنها دست به گریبان است مورد بررسی قرار گرفت .

مسائل مختلف دیگری چون آلزایمر، سالمند آزاری و از این دسته نیز مورد بحث و بررسی قرار گرفت، متأسفانه در برخی از کشورهای اروپایی سالمند آزاری با این دیدگاه که سالمندان بیهوده از مالیات و خدمات استفاده می‌کنند رواج پیدا کرده است. بر اساس نظریه مبادله جامعه یک فضای اقتصادی است و چون سالمندان دیگر توانایی انجام کار مفید و اقتصادی ندارند بنابراین در صدد آزار و اذیت آنها هستند تا خود را تسکین دهند. تجربیات سایر کشورها مثل آمریکا، استرالیا، پاکستان، آمریکای لاتین و بخشی از اروپا نیز مورد بررسی قرار گرفت. استاد محترم در خصوص افزایش امید به زندگی که در نتیجه احساس ارزشمندی سالمندان امکان پذیر است بیان کردند سیاست جهانی این است که مراکز سالمندی نداشته باشیم و سعی در پرداخت مستمري و ارائه خدمات ویژه در منزل را داشته باشیم. سپس توضیحاتی در باب خدمات مراقبتی، انواع پیشگیری از مشکلات سالمندی، توانبخشی و بسیاری از ابعاد سالمندی را تا حدی که در زمان این کارگاه بگنجد مورد بررسی قرار گرفت. پرسش و پاسخ حاضرین و مدرس محترم کارگاه پایان بخش این کارگاه بود.

جلسه ششم: توانبخشی و توانمند سازی در مددکاری اجتماعی

کارگاه در ۸ شهریور ۱۴۰۲ با تدریس جناب آقای منوچهر عدالتجو (مدرس علوم توانبخشی و توانمندسازی موسسه حکمت رضوی و مسئول واحد تحول اداری بهزیستی خراسان رضوی) و جمعی از دانش پژوهان و کارمندان مددکاری اجتماعی برگزار گردید.

از مشکلات جدی که سالمندان با آن مواجه هستند کیفیت زندگی است؛ طبق گزارشات سازمان جهانی بهداشت (WHO): "زندگی سالمندان باید تا آخرین لحظه حیات از کیفیت بالایی برخوردار باشد"، به علاوه استاد عنوان داشتند با بازنشستگی سالمندان به طوری که فعالیتی نداشته باشند مخالف هستند. بر اساس توصیه های اکید سازمان جهانی بهداشت، سالمندان باید فعالیتی هر چند ساده و سبک داشته باشند از این رو که این امر منجر به ایجاد حس کارآمدی و ارزشمندی در ایشان شده و که در خشنودی و عزت نفس سالمندان تاثیر مثبتی دارد.

جناب آقای عدالتجو در حوزه معاونت امور توانبخشی بهزیستی، فعالیت دفاتر حائز اهمیت از جمله دفتر توانمندسازی معلولین، دفتر توانبخشی اجتماعی و مراقبت، دفتر امور توانبخشی روزانه و توان پزشکی رامعرفی کردند. ایشان بیان داشتند در این دفاتر چه خدماتی به گروههای آسیب پذیر جامعه مانده زنان آسیب دیده، بی سرپرست، بدسرپرست، همچنین فرزندان شبانه روزی، کودکان کار، شبه خانواده، اورژانس اجتماعی و مواردی از این دست از افراد آسیب دیده و یا در معرض آسیب ارائه می شود. ایشان در مورد فعالیت های حوزه های پیشگیری و نیز سطوح مختلف آن مطالب مفیدی را بیان داشتند. ایشان به علاوه در مورد طرح های دفتر امور توانبخشی روزانه و توان پزشکی؛ مراکز توانبخشی، توان پزشکی، تجهیزات و وسایل کمک توانبخشی، توانبخشی حرفه ای، فعالیت های هنری معلولان و کاشت حلزون را عنوان کردند. ایشان در ادامه در باب ارائه خدمات خاطر نشان کردند که در هر کدام از حوزه ها، مدد کار اجتماعی تحت عنوان تخصصی که نحوه ارائه خدمات و میزان کمک بهزیستی و همچنین مشارکت خانواده را تعیین می کند حضور دارد.

کاشت حلزون را از این رو که هزینه قابل توجهی برای خانواده دارد مورد تاکید قرار دادند و در این خصوص مدد کاران اجتماعی را موظف دانستند با آگاه سازی خانواده ها شرایط استفاده از گلدن تایم را برای آنها فراهم کنند. در ادامه از سری طرح های دفتر توانبخشی اجتماعی و مراقبتی از قبیل مراکز توانبخشی شبانه روزی، پرداخت مستمری، واگذاری پرونده های معلولین، ارائه خدمات توانبخشی در منزل و طرح مراقبت توسط مراقبین آموزش دیده صحبت کردند. جناب آقای عدالتجو انواع معلولیت ها و همچنین ریسک فاکتورهای موجود در آن را مورد بررسی قرار دادند. به علاوه در ادامه توصیه های مهمی درباره چگونگی هر چه بیشتر جلوگیری و پیشگیری از معلولیت ارائه شد.

از اقدامات اورتز و پروتز که برای نیازمندان به این خدمت انجام می شود به طور کامل توضیح داده و به علاوه ایشان در زمینه کاشت حلزون و حساسیت این موضوع مطالب حائز اهمیتی ذکر کردند. در زمینه کاشت حلزون، بیمارستان دولتی و خصوصی مجهز به وسایل غربالگری هستند و به گفته ایشان در همان بدو تولد متخصصینی در بیمارستان حضور دارند که با معاینه نوزاد و انجام تست شنوایی پی به نیاز یا عدم نیاز کودک به کاشت حلزون می برند. در زمینه کاشت حلزون، بیمارستان دولتی و خصوصی مجهز به وسایل غربالگری هستند و به گفته ایشان در همان بدو تولد متخصصینی در بیمارستان حضور دارند که با معاینه نوزاد و انجام تست شنوایی پی به نیاز یا عدم نیاز کودک به کاشت حلزون می برند.

در پایان پرسش و پاسخی میان شرکت کنندگان و مدرس صورت گرفت.

جلسه هفت: مددکاری اجتماعی کار با جامعه

کارگاه در روز ۲۱ شهریور ۱۴۰۲ با ارائه جناب آقای سعید قادری ثانوی و جمعی از دانش پژوهان و کارمندان مددکاری اجتماعی برگزار گردید. آقای قادری سخن را با معرفی تفصیلی سه مکتب لیبرالیسم، کمونیسم و سوسیالیسم آغاز کردند. ایشان در ادامه گفتند جهان امروز در تقابل دو اندیشه صنعتی شدن در اروپا و بعد از آن عصر رشد جنگلی به سر می برد.

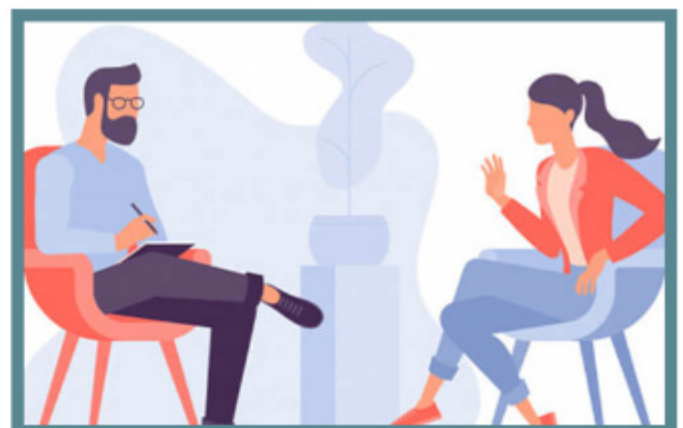
در بحث مسائل اجتماعی در مورد لیبرالیسم مبنای آزادی می باشد و اصل آزادی انسان مهم ترین اصل بر شمرده می شود. کمونیسم و سوسیالیسم برگرفته از نظریات مارکسیستی است که این نظریات بر مبنای نفع صنایع شکل گرفته که بر کارگرو شرکت کارگر ظلم می شده و مورد سوء استفاده قرار می گرفتند. از سده ۱۹۰۰ به این طرف اندیشه های چپ کمونیسم و یک آب شسته تر از لیبرالیسم و سوسیالیسم ریشه دوانده. ایشان در ادامه عنوان کردند بلوک غرب بالاخره برای پیشرفت در اقتصاد و در نتیجه رفاه

اجتماعی اقتصاد آزاد را انتخاب کردند، و زمانی که بلوک شرق پی برد که اقتصاد آزاد چقدر شکوفایی اقتصادی و در نتیجه رفاه اجتماعی را به دنبال دارد تصمیم گرفتند این طرح را اجرا کنند ولی زمانی که دیدند با منافع شان در تضاد است آن را عملی نکردند، در نتیجه چنین اقتصادی را می بینیم که کشورهای بلوک شرق دچار مشکلات اقتصادی و رفاهی هستند. آقای قادری مسائل را مفصل مورد بررسی قرار دادند.

در بحث مسائل اجتماعی در مورد لیبرالیسم
مبنا بر آزادی می‌باشد و اصل آزادی انسان
مهم ترین اصل بر شمرده می‌شود.
کمونیسم و سوسیالیسم بر گرفته از نظریات
مارکسیستی است که این نظریات بر مبنای
نفع صنایع شکل گرفته که بر کارگر و
قشر کارگر ظلم می‌شده و مورد سو استفاده
قرار می‌گرفتند. از سده ۱۹۰۰ به این طرف
اندیشه های چپ کمونیسم و یک آب
شسته تر از لیبرالیسم و سوسیالیسم ریشه
دوانده. ایشان در ادامه عنوان کردند بلوک
غرب بالاخره برای پیشرفت در اقتصاد
و در نتیجه رفاه اجتماعی اقتصاد آزاد را
انتخاب کردند، و زمانی که بلوک شرق
پی برد که اقتصاد آزاد چقدر شکوفایی
اقتصادی و در نتیجه رفاه اجتماعی را به
دنبال دارد تصمیم گرفتند این طرح را
اجرا کنند ولی زمانی که دیدند با منافع
شان در تضاد است آن را عملی نکردند،
در نتیجه چنین اقتصادی را می‌بینیم که
کشورهای بلوک شرق دچار مشکلات
اقتصادی و رفاهی هستند. آقای قادری
مسائل را مفصل مورد بررسی قرار دادند.

جناب آقای قادری در پایان
جلسه در بخش پرسش و پاسخ مطالب و مثال
های قابل توجه و حائز اهمیتی را ارائه دادند.

جلسه هشت: مددکاری اجتماعی بالینی و سلامت روان

کارگاه در روز ۱۷ شهریور ۱۴۰۲ با تدریس سرکار خانم
دکتر فاطمه جعفری (مدرس دانشگاه علامه و مددکار اجتماعی)
و حضور تعدادی از دانش پژوهان و کارمندان رشته مددکاری
اجتماعی برگزار گردید. خانم دکتر جعفری در ابتدای ارائه
خود به معرفی حیطه های مختلف فعالیت مددکاری اجتماعی
پرداختند و در ادامه اضافه کردند که در هر حوزه ای که به
عنوان مددکار اجتماعی مشغول به فعالیت می‌شویم باید سعی
کنیم دانش و مهارت لازم را در آن حرفه به دست آوریم و
اصولاً اساس حرفه ای شدن در هر حوزه ای این است که
دانش آن حوزه را کسب کنیم و بدانیم از چه نظریه ای و از چه
مدل مداخله ای در کجا و چگونه استفاده کنیم و به چگونگی
انجام مصاحبه تسلط کامل داشته باشیم و اینکه اصولاً هر فیلدی
(حوزه) دانش و مهارت منحصر به فرد خود را دارد.

ایشان در ادامه سه عنصر مهم موفقیت را که دانش و مهارت
، استانداردهای اخلاقی و زیرساخت مناسب است را
ذکر کردند و خاطرنشان کردند از نظرایشان اشتیاق عنصر
چهارم است اشتیاق به یاد گرفتن و خدمت رسانی است که
هویت اصلی مددکار اجتماعی حرفه ای را جلوه می‌دهد.
خانم جعفری در ادامه ارائه خود تفاوت های مددکاری
اجتماعی بالینی و روانشناسی را مورد بررسی قرار دادند و
در مورد رویکردهای مختلف صحبت کردند و درباره
رویکرد نقاط قوت مثال های قابل توجهی زدند.

ایشان در ادامه توصیه کردند

که حتما باید به نظریات مختلف اشراف داشته باشیم و کتابهای مختلفی نیز در این زمینه معرفی نمودند به علاوه به ساختار شخصیتی افراد نیز نگاهی داشتند. در نهایت این کارگاه با پرسش و پاسخ و به اشتراک گذاشتن تجربیات شرکت کنندگان به پایان رسید. همچنین دکتر جعفری مثالهایی را در حیطه های مختلف فعالیت های مددکاری اجتماعی به طور مفصل بیان کردند.

جلسه نهم: مدیریت خدمات اجتماعی

کارگاه در روز ۱۸ شهریور ۱۴۰۲ با ارائه جناب آقای فرهاد خدادادزاده (رئیس هیئت مدیره انجمن مددکاری اجتماعی استان) و حضور جمعی از دانش پژوهان و کارمندان رشته مددکاری اجتماعی برگزار گردید. آقای خدادادزاده در ابتدا به تعریف کامل و جامعی در مورد خدمات اجتماعی و

تاریخچه کاملی از چگونگی بنیانگذاری این حیطه پرداختند. در ادامه با توجه به تحقیقات شخصی خویش درباره شاخه های مختلف این نوع خدمات صحبت کردند.

در این نشست ایشان به معرفی جامعه هدف خدمات اجتماعی پرداخته و گروه های خاص و عام را که خدمات اجتماعی باید به گونه های متفاوتی به آنها ارائه شود را مورد بررسی قرار دادند. جناب آقای خدادادزاده همچنین خاطرنشان کردند که ما مددکاران اجتماعی وظیفه داریم در جهت تامین رفاه اجتماعی اشخاص نیازمند مطالبه گر باشیم و این امر میسر نمی شود مگر اینکه ما با خدمات اجتماعی آشنایی داشته باشیم تا بتوانیم در زمان درست مطالبه گری نتیجه بخشی داشته باشیم.

آقای خدادادزاده در ادامه صحبت‌های خود به

بررسی تفاوت جامعه مارکسیستی و سوسیالیستی پرداختند و ایشان

در ارتباط با هوشیاری مددکاران اجتماعی بیان کردند نهادهای رسمی مثل

رفاه اجتماعی، خدمات اجتماعی و سازمانهای خرد مثل کمیته امداد و بهزیستی

مددکار محور هستند و باید از مددکاران اجتماعی نظر بگیرند و از دانش و مهارت لازم آنها

استفاده کنند چرا که این سازمان‌ها متکی به دانش مددکاران اجتماعی می‌باشند، منظور اینکه

مددکاران اجتماعی یک درجه بالاتر هستند و رفاه اجتماعی و خدمات اجتماعی باید زیر نظر آن

فعالیت کنند. در پایان بحث اهداف غایی و میانی را داشتیم که آقای خدادادزاده ذکر کردند برای

رسیدن به اهداف میانی لازم است شش اصل ایمان، اخلاق، وفای به عهد، صبر و گشاده رویی،

صداقت، رعایت تقدم و تاخر می‌باشد که حتما در عمل باید مد نظر قرار گیرد.

جلسه دهم: مددکاری اجتماعی در مدرسه

این کارگاه در روز ۱۹ شهریور ۱۴۰۲ با تدریس سرکار خانم دکتر مرضیه قرائت خیابانی (مدرس دانشگاه

علامه طباطبائی) و جمعی از دانش پژوهان و کارمندان مددکاری اجتماعی برگزار گردید. خانم

دکتر قرائت خیابانی در این کارگاه به بررسی حوزه بسیار مهم و الویت دار آموزش و به خصوص

آموزش و پرورش پرداختند. در مقدمه صحبت‌ها درباره تغییرات سیستم آموزشی بحث کردند.

بحث آموزش و پرورش بسیار حیاتی و مهم است و اهمیت آن باعث می‌شود

کشورها در زمینه آموزش کودکان و نوجوانان سرمایه گذاری کرده و کشورهای

توسعه یافته از آن جهت که در این حوزه سرمایه گذاری بهتری دارند موفق تر

عمل می‌کنند و به همین منظور توانستند به توسعه یافتگی دست یابند. ورلد ویژن

موسسه ای که تقریباً ۷۰ سال از فعالیت آن می‌گذرد آموزش را فرایندی هدفمند می

داند که وقتی افراد به آن ورود پیدا می‌کنند به نتیجه مطلوب که مهارت پیدا کردن

است تا بتوانند مسئولیت و جامعه پذیری را بیاموزند می‌رسند. برای اینکه جوامع

پیشرفت کنند باید به آموزش اهمیت داد و مدارس نیز باید هنجارها را باز تولید

کنند تا افراد در بزرگسالی موفق باشند. از طرفی مباحث آموزشی و یادگیری با

دموکراسی رابطه مستقیم دارد، هیچ کشوری نمی‌تواند ادعا کند دموکراسی

دارد و این دموکراسی در حوزه‌های آموزشی مطرح نشده باشد و به

عبارتی اگر بخواهیم کشوری دموکراسی داشته باشد

مقدمات آن باید در مدرسه پی ریزی شود.

همچنین جامعه موظف است بحث آموزش را نسبت به مسائل سیاسی و اقتصادی در الویت قرار دهد. مهم ترین روش آموزشی ایجاد ارتباط بین ۳ عنصر کودک، مدرسه و جامعه است، هر فردی برای اینکه در جامعه مولد و مسئولیت پذیر باشد باید تحصیلات عالی داشته باشد تا هم بتواند زندگی مناسبی داشته باشد و هم برای جامعه فرد مفیدی باشد. بانک جهانی یا یونسکو اعلام کرده که در سطح جهان، نابرابری آموزشی بسیاری وجود دارد و برخی کشورها دسترسی به آموزش ندارند و به علاوه تبعیض هم به عدم دسترسی و نابرابری دامن می زند.

در این

کارگاه انواع اهداف و

مداخلاتی که در سیستم آموزشی مورد

بحث است به طور مفصل بررسی گردید و

خانم دکتر تجربیات زیادی را به اشتراک گذاشتند.

پرسش و پاسخ حضار و مدرس پایان بخش این

کارگاه بود

جلسه یازدهم: مددکاری اجتماعی کار با فرد

این کارگاه در روز ۲۱ شهریور ۱۴۰۲ با تدریس

سرکار خانم الهام هیربد (مدرس دانشگاه، مشاور

خانواده، مددکار اجتماعی) و با حضور جمعی از

دانش پژوهان و مددکاران رشته مددکاری

اجتماعی برگزار گردید.

سرکار خانم هیربد سخن را با یادآوری اینکه مددکاری اجتماعی دارای سه شاخه اصلی فردی، گروهی و جامعه ای می باشد سخن خود را آغاز کردند. در واقع مددکاری اجتماعی از طریق حوزه فردی و گروهی باید بتواند ارتباطات اجتماعی بین فرد و گروه را افزایش دهد، در ادامه ایشان ذکر کردند فرد برای ما مهمترین اصل در نظر گرفته می شود چرا که تمامی مشکلات فردی، خانوادگی و اجتماعی در نتیجه تعاملات فرد به وجود می آید، در واقع ما در مددکاری اجتماعی برای مددجو مجموعه اقداماتی انجام می دهیم تا آنها را برای زندگی بعد از مشکل آماده کنیم.

به علاوه مدرس محترم از هرم مازلو برای بیان صریح اولویت نیازها و بررسی مسائل استفاده شد. در ادامه کارابزارها، مهارت ها، رفتارها و چگونگی مصاحبه با مددجو به طور کامل توضیح داده شد. در این کارگاه مهارت های مددکاری اجتماعی برای حمایت و مداخله در بحران از حیث اهمیتی که دارد مورد بررسی قرار گرفت. نکات کلیدی از جمله آشنایی با منابع اجتماعی، حصول اطمینان از آمادگی مراجع و سایر موارد معرفی و تشریح گردید و در پایان انواع پرسش های باز و بسته و چگونگی گزارش نویسی مورد بحث و گفتگو قرار گرفت، این کارگاه از ابتدا تا انتها با تعاملات مدرس و شرکت کنندگان برگزار شد.

جلسه دوازدهم: مددکاری اجتماعی کار با

کودک و خانواده

این کارگاه در روز ۲۲ شهریور ۱۴۰۲ با تدریس سرکار خانم دکتر فاطمه جعفری (مدرس دانشگاه علامه و مددکار اجتماعی) برگزار گردید. در این کارگاه جمعی از دانش پژوهان و کارمندان مددکاری اجتماعی مشارکت فعال داشتند. مددکاری اجتماعی کودک و خانواده از طیف وسیعی از دانش و مهارت به منظور ایجاد روابط مستحکم خانوادگی، ایجاد ظرفیت ها و منابع در خانواده استفاده می شود. هدف مهم مددکاری اجتماعی کودک و خانواده تامین رفاه کودک می باشد، رفاه کودک پنج رکن اصلی آموزش، بهداشت، مسکن، بیمه و اشتغال را شامل می شود.

سرکار خانم هیربد از بین ویژگی های متمایز کننده رشته مددکاری اجتماعی و سایر رشته ها تمامیت و کلیت شخص را مورد بررسی قرار دادند، ایشان عنوان داشتند نظارت بر هدایت کردن فرد و تجربیات و شرایط و تحصیلات ما در امریاری رسانی به مددجو کمک کننده می باشد. همچنین ایشان نقش خانواده و اثرگذاری این نهاد را به طور کلی مورد بررسی قرار دادند. در این کارگاه اصول مهم مددکاری اجتماعی به تفصیل معرفی شدند و مورد بررسی قرار گرفتند. از این میان به عنوان مثال ذکر گردید پس از اصل رازداری حرفه ای، اصل مشارکت مددجو در فعالیت ها و خود تصمیم گیری و خود رهبری از اصول بسیار حائز اهمیت در مددکاری اجتماعی می باشد.

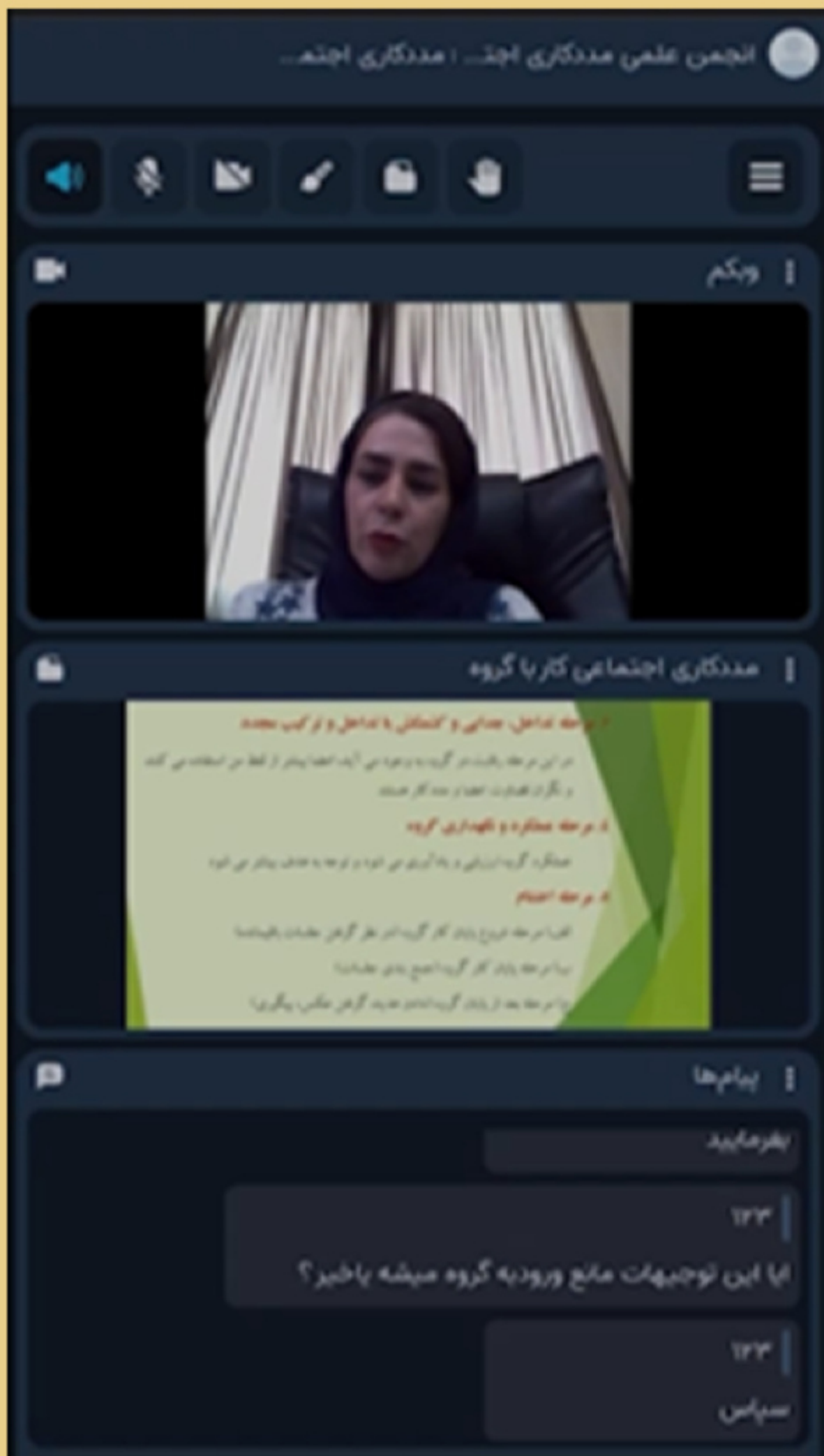
در ادامه بعد از توضیحاتی در مورد رفاه کودک و چگونگی ایجاد آن، خانم دکتر جعفری مسئله رشد کودک را مورد بررسی قرار دادند، به این ترتیب که برای رشد صحیح کودک باید شناخت رشد فیزیکی، شناختی، اجتماعی، عاطفی و رفتاری کودک متناسب با سن وی مدنظر قرار بگیرد. ایشان بیان کردند باید معیارهای رشد را بدانیم تا با شناسایی به موقع نقص‌ها مشکل را در مرحله مختص به خود مرتفع کنیم، از آنجا که هر رشدی باید در مرحله خودش اتفاق بیفتد اگر با تاخیر درمان را آغاز کنیم ممکن است نتیجه مطلوب حاصل نگردد. همچنین تاثیر عوامل مختلف بر رشد کودک از جمله تاثیر عوامل فرهنگی، اجتماعی و سایر عوامل محیطی، بر رشد کودک و نیز تاثیر سبک‌های مختلف فرزندپروری، از دست دادن و سوگ، بیماری‌های روانپزشکی، انواع کودک‌آزاری و اشکال مختلف دیگری بر روی کودک مورد بررسی قرار گرفت. در این کارگاه تاثیر کار مستقیم بر خانواده و کودک و نیز ارزیابی و مسائل مختلف زمینه‌ساز عوامل و چگونگی برخورد با مسائل به طور مفصل مورد بحث قرار گرفت.

جلسه سیزدهم: مددکاری اجتماعی کار با گروه

این کارگاه در روز ۲۶ شهریور ۱۴۰۲ با تدریس سرکار خانم الهام هیربد (مدرس دانشگاه، مشاور خانواده و مددکار اجتماعی) برگزار گردید. در این کارگاه جمعی از دانش‌پژوهان و کارمندان رشته مددکاری اجتماعی حضور فعال داشتند. در ابتدا هدف مددکاری گروهی مورد بررسی قرار گرفت، اینکه وقتی وارد جمع می‌شویم باید بدانیم قرار است چه اتفاقی بیفتد و چگونه تجربه و اتفاق‌هایی را که برای خودمان افتاده را به دیگران انتقال دهیم. در ادامه درباره ویژگی‌های گروه‌موردی ذکر شد که در مسیر گروه‌درمانی کمک‌کننده هستند تا گروه موجودیت پیدا کند و در واقع هر گروه با ویژگی‌های منحصر به فرد خود به موجودیت می‌رسد.

در تعریفی از مددکاری گروهی ذکر شد مددکاری گروهی یکی از روش‌های مددکاری است که هدف آن توانا کردن و پیشرفت دادن نحوه انجام وظیفه فرد از طریق تجربه‌های آگاهانه و عمومی گروه است. همچنین هدف از مددکاری گروهی، ویژگی‌های گروه، تاریخچه گروه، چگونگی عضویت گروه، آرمان و هدف مشترک، همبستگی گروه، کنش و واکنش به طور مفصل مورد بررسی قرار گرفت. بعد از تعاریف متعدد در مورد گروه و انواع گروه دیدگاه‌هایی از قبیل دیدگاه پویایی گروه، دیدگاه توسعه، دیدگاه کنش متقابل، دیدگاه درمانی، دیدگاه متمرکز بر وظیفه مورد بحث و بررسی قرار گرفتند.

عکس ۳. کارگاه مددکاری اجتماعی کار با گروه

جلسه چهاردهم : کار ابزار
مددکاری اجتماعی (بازدید از
منزل کودکان دشوار)

این کارگاه در روز ۲۸ شهریور ۱۴۰۲ با
تدریس خانم دکتر فاطمه
جعفری (مدرس دانشگاه علامه و
مددکار اجتماعی) و حضور جمعی از
دانش پژوهان و کارمندان مددکاری
اجتماعی برگزار شد. در این کارگاه
خانم دکتر جعفری به طور مفصل
مطالب مهم و مثال‌های قابل توجهی
را در ارتباط با بازدید منزل و به
خصوص بازدید از منزل کودکان
دشوار بیان نمودند. ایشان با توضیح
اینکه مددکاری اجتماعی فردی

دارای ۵ الی ۶ مرحله است اهمیت
چگونگی انجام آن را تشریح کردند.
در قسمت بعدی ضمن توضیح
اهداف بازدید از منزل به طور
صحیح، اشتباهاتی را که ممکن
است با هدف اصلی تداخل پیدا
کند را خاطرنشان کردند. در ادامه
گفتگو از تفاوت‌های مددکاری
اجتماعی و روانشناسی صحبت
کردند و اینکه چرا روانشناسی بیشتر
دفتری و مددکاری اجتماعی در منزل
و محیط خارج از محیط دفاتر انجام
می‌شود مورد بررسی قرار گرفت.

در این بین نظریه ویلیام شوارتز در مورد دیدگاه کنش
متقابل مورد نقد و بررسی قرار گرفت، ویلیام شوارتز معتقد
است مددکار اجتماعی، میانجی‌گری‌ست که فرد و
جامعه در مسیر نیازی دو جانبه برای انجام امور خود از آن
طریق به یکدیگر می‌رسند. در هر بخش دیدگاه‌های
مختلف و جوه هر دیدگاه و نیز چگونگی شروع و خاتمه کار
توضیح داده شد. در بحث گزارش نویسی علاوه بر
توضیحات و توصیه‌های معمول سرکار خانم هیربد مطالب
قابل توجهی درمورد سوسیومتری یا سوسیاگرام را به اشتراک
گذاشته شد. همچنین سرکار خانم هیربد درباره نقش‌های
مختلف رهبری و سایر نقش‌ها و ساختارهای اعضا نیز
توضیحاتی را ارائه دادند.

مبحث دیگری که در ادامه مورد نقد و بررسی قرار گرفت تفاوت مصاحبه فردی با بزرگسالان و کودکان بود. همچنین در این کارگاه چک لیستی از مسائل مهمی که قبل، حین و بعد بازدید منزل باید مورد توجه قرار بگیرد ارائه گردید، در این ارتباط سیستم رفیق توصیه شد و نیز انواعی از بازدید منزل معرفی و مورد نقد و بررسی قرار گرفت. خانم دکتر جعفری در مورد تکنیک ها و همچنین توجه به احساس غریزی در زمان بازدید منزل مطالب قابل توجهی بیان کردند،

اینکه اساساً مدد کار اجتماعی با چه شرایط و امکاناتی باید در محل حضور داشته باشد و چه زمانی مداخله کند و چه زمانی از بازدید صرف نظر کند مورد بررسی قرار گرفت، سپاسگزاری به علاوه توصیه های حائز اهمیتی در ارتباط با تامین امنیت مدد کاران اجتماعی عنوان شد. خانم دکتر جعفری در این کارگاه ضمن روخوانی کتابی که ترجمه خودشان است پاره ای از مطالب مهم را مورد بررسی قرار دادند. به جهت موفقیت انجمن در امر تحقق اهداف خود در زمینه آگاهی رسانی در حوزه مدد کاری اجتماعی از مسئولین محترم دانشگاه و همچنین تمامی اساتید و دانشجویان محترم مدد کاری اجتماعی که در این امر به ما یاری رساندند نهایت تشکر را داریم.

مدیریت محترم موسسه حکمت رضوی: جناب آقای دکتر

طالبیان شریف

استاد راهنما: جناب آقای دکتر قجاوند

مسئول فرهنگی: سرکار خانم میرزایی

استاد مشاور: سرکار خانم دکتر فاطمه جعفری

مدرسین محترم کارگاه:

سرکار خانم دکتر فاطمه جعفری

جناب آقای فرهاد خدادادزاده

جناب آقای هادی آتشی گلستان

سرکار خانم دکتر مرضیه قرائت خیابان

سرکار خانم الهام هیربد

جناب آقای رمضانعلی قادری ثانوی

سرکار خانم نفس پور منافی

جناب آقای سعید قادری ثانوی

جناب آقای منوچهر عدالتجو

مهـر و آبان ۱۴۰۲

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران